



ገጽ 2

ጤና

ገጽ 3

ጾም አብሰብና ጤና ጥበቃ



ገጽ 4

ዕድል ለሰጠው ጥላቻ



ገጽ 5

መጽናዕት አፋዊ ጥበቃ



ገጽ 11

ቀዳሚያ ስድስት ወር ስራ



ሃገራዊ መልቀቂያ ፈተና ካልካይ ደረጃ፡ ክወሃብ ጀምረናል

ሃገራዊ መልቀቂያ ፈተና ካልካይ ደረጃ ማለት ማትራክ ትማሊ 16 መጋቢት አብ ውሽጢ ሃገር፡ ከምኡውን አብ ሰዕድያ ክወሃብ ጀምረናል።

እዚ 12 ዓይነታት ትምህርቲ ዘጠቓልል ፈተና፡ አብ ውሽጢ ሃገር አብ 15 ነፍሳት ማለት ሳዊ፡ አሰመራ፡ ደቀምሓራ፡ ሓጋዜ ማይሓር፡ ናቕፋ፡ ተሃድሶ ሰምበል፡ ዓዲቐይሹ ዓላ፡ ባረንቲ፡ ኮረን፡ ባጽዑ አሰማዋን ሸኻ ወዲ-ብሰራትን፡ አብ ሰዕድያ ደማ አብ ጅዳን ሪያድን - ብጠቐላላ አብ 17 ነፍሳት



ሰሌስ ዮውሃንስ መብራህቲ

ደማብ ኣሎ።

ካብ ተፈተንቲ እቶም 89.3 ሚእታዊት ብሰራዊ ክመሃሩ ዝተገደደ 10.7 ሚእታዊት ደማ ዳማማይ ዝፍተነ ብደምር 21,803 ኩይናም፡ 48.7 ሚእታዊት ደቂኣንስትዮ።

አብ ሃገራዊ ኢንሰይትቶት ላዕለዋይ ትምህርትን ምርምርን - ዳይሬክተር ማእከል ፈተና ዶ/ር ብሰራት ገበየ፡ ተፈተንቲ ብኢጋ አብ ዝተመደበዎ ነፍሳት ተረኪቦም፡ ንዝመሃሩ መምርሒታት ብግበራ ክርድኡን ከይተረፈሹ ግዜኦም ብግበራ ክጥቀሙሉን ምምዓዳ ዝጠበቐ።

ሰንዓፈ - ፈሰቲሻል መንእሰያት ተዛዚሙ

አብ ን/ዞ ባሕር፡ “ኮም ዝሰራቲ ውዳሰና፡ መሰረት ከሉንትናዊ ብቐዓት መንእሰያትና” ብጠብል ቲማ ካብ 15 ሰባት ጀምሩ ንኣሰታት ሓደ ወርሒ ክጽድቁ ብደረጃ ምምሕዳራት ክገቡ ዝተወደበ ፈሰቲሻል፡ ብ15 መጋቢት ንወጃታት ብምሽላም ተዛዚሙ።

አብቲ መዓዳዊ ስራሳት፡ ኣካዳሚ ስራሕ ን/ዞ ባሕር ኣቶ ሃብቲ ኪሳኡ ዝጽድቁ ብዘሰታት - ባህላዊ ብዘሰታትና፡ ደታዊ ኣካብራና፡ ምህዋን ሰንዓፈ ከምኡውን ፍልጠት ጠቀሰ ውድድራት ግጥምን ኣፋዊ ደታን ዘጠቓልል ምንጭ ብምዋቃሉ ንዝተራጸፈ ውዕወዕ ናይ ውድድር መንፈስ ብኣድናቐት ገለጸ።

ሓፊ ሃማመተኤ ን/ዞ ባሕር ኣቶ ሃብቲአብ ነጋሲ ብወገኡ ባህልን መንገዱን መሰረት ናይ ከሉ ከምዝገኙ ብምግለጽ፡ መንእሰያት አብ ባህሉም ክበርታት ሕብረተሰብን ዕቲባት ክኾኑ ተማሕጺኑ።

ንኣገዳስት ናይቲ ፈሰቲሻል ዝጠቐሰ ሓፊ ሃማመተኤ ዞን ደቡብ ኣቶ ግርማይ ገበየ ብወገኡ እቲ ትሕዝቶ ንመንእሰያት ምስ ባህልን ኣካብራን ሕብረተሰብ ዘላሊ ስለዝገኙኦ ዝተራጸፈ

ልዑል ውዳሰን ትሕዝቶን ብጠብላሉ ክቐጽል ተሓብዩ።

ኣብ መገብር ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተመሃርን ኣርትራ ኣቶ ሳልሕ ኣስመዲን ብወገኡ እቲ መደብ አብ መንእሰያት ሓብራዊ ራእይን ባህዋን አብ ምፍጣር፡ ሓድነትን ምህላው ኣተሓሰቦን አብ ምህጽን፡ ከምኡውን ዓይነትን መሃዘትን አብ ምብራኽ ዝህልዎ ኣበርክቶ ብቐሊል ከምዘይግመት ብምሕብር፡ ንወደብቲ መጥሓ።

አብ መዓዳታ፡ ኣመሓዳሪ ዞን ደቡብ ኣቶ ሃብቲአብ ተሳታፊን አብ ዝሃዕ ቃል፡ ስልጡን ባህልና ነጽብራቕ ጥመር ሃገራዊ መንገዱን ጥራይ ዘይኮነ መሰረት ሓደል ውዳሰናውን ከምዝገኙ ብምሕብር፡ መንእሰያት ጎራ ጎራ ኣካዳሚያዊ ትምህርቶም፡ ብባህልን ክበርታትን ሕብረተሰብም ንክኾኑ ብወገኡ ክሰራሕ ኣዘገኸና።

አብ መዓዳታ፡ ብደረጃ ምምሕዳር ክገቡን ውልቅን ንዝተግወቱ ሽልማት ክዕደል ከሎ ምምሕዳራት ክገቡ ማእከል ክተማ ሰንዓፈን ኣምባሳደራን ጎበለል ተሃላፊ።

ብዘይካዚ፡ አብ ንኣሰ ዞን ሰንዓፈ፡



“ኮም ዝሰራቲ ውዳሰና፡ መሰረት ከሉንትናዊ ብቐዓት መንእሰያትና” ብጠብል ቲማ ንኣደ ወርሒ ዝጽድቁ ፅን ውዳሰታት ሃማመተኤ፡ ብ11 መጋቢት ተዛዚሙ።

አብዚ አብ 18 ምምሕዳራት ክገቡ ዝተገደደ ቅኑ ባህላዊ ስራሕን ትምህርታውን ውድድራት ዘጠቓልሉ ትሕዝቶታት ከምዝጽድቁ ወኪል ኤሪና ሓበረ።

ሓፊ ሃማመተኤ አብቲ ን/ዞ መንእሰይ ምሕረተአብ ዓንደማርያም አብ ዝሃዕ ቃል፡ እቲ ውድድራት ዝገባለን ብቐዓትን መንእሰያት ንምቐታሽ ዝሕግዝ መድረኽ ከምዝገኙ ብምዋቃሉ ንምዕባቲ ኣበርክቶ ንዝገበሩ መጥሓ።

አብቲ ኢጋማሚ አብ ሃገራዊ

መርመራ 8ይ ክፍሊ ልዕሊ 80 ሚእታዊት ነጥቢ ንዝምጽኡ 81 ተመሃሮ ሽልማት ‘ዒንዳማሶ’ ተዓዲሉ።

አብ መዘዞሚ ኣመሓዳሪ ንኣሰ ዞን ሰንዓፈ ኣቶ ዓብደልጃደር ሓጺ ዓሊ እቲ ቅኑ ብዘሕ ብልጫታት ከምዘለዎ ብምሕብር፡ አብ መጻኢ ብጠበለጸ ከምዘሰራሐ ገለጸ።

ጎልጅ - ምጥርናፍ ዓድታት ውጽኢት ከምእተረኽቦ ተገለጹ

አብ ንኣሰ ዞን ጎልጅ - ምምሕዳር ክገቡ ኣይተርፍ ዝተገደደ ንዓድታትን ደምበታትን ናይ ምጥርናፍ ሰነዳቲ፡ ጸብቕ ውጽኢት ከምእተረኽቦ ተገለጸ።

ኣመሓዳሪ ናይቲ ንኣሰ ዞን ኣቶ ደሴ ዘርኣሚኤል ምስ ነበርቲ አብ ዝገበሮ ርኽብ አብቲ ምምሕዳር ክገቡ ብዘሓት ዓድታትን ደምበታትን ፋሕ ኣለን ብምግለጽ እቲ ከብታት ንትግባሪ መደባት ልምዓት ዓንቃፊ ምንጭ ብምዋቃሉ ነበርቲ

አብ ውሕሰ ክገቡ ድሕሪ ምጥርናፍም ግና ርጉእ መጥብር ክመርሑን ተረባኪቲ መሰረታዊ ኣገልግሎታት ክኾኑን ከምዝገኙ ኣረጸኡ።

ጸሓፊ ህገደፍ አብ ንኣሰ ዞን ጎልጅ ኣቶ እድረሰ መስመር ብወገኡ ዘይተጠርፉ ዓድታት፡ ደምበታትን ቐሽታትን አብ ዓድታት ሸረት፡ ጥያራ፡ ደምበሊባንን ኣይተርፍን ከምዝጥርፉ ከምእተገበረ፡ ድሮውን ቁልዑ ናይ ትምህርቲ ዕድል

ክረኽቡ ከለዉ፡ ናብ ኣምሓጀርን ጎልጅን ዘኡቲ ናይ ሓመድ ጽርጉያ ተሰራሑ ብቐረባ ዝገልገሉሉ ባይታ ተፈጠሩ ምህላዉ ሓበረ።

ነበርቲ ምምሕዳር ክገቡ ኣይተርፍ ደማ፡ ዘላቶም ነፍሳት ጥዕና ናብ መደበር ጥዕና ክትግቡ፡ መስመር ማይ ክሰፍሑን ክመሓደሹን፡ ከምኡውን ምጕፊ ማይ ደምበሊባንን ጸሓዊ ጸገት ክጥደሉ ዝበል ርእይቶታት ኣቐረባም።

ሓበሬታ

ብዛዕባ ምስራቕ ሂላል ወርሒ ሸዋል 1447/2026

ሂላል ወርሒ ሸዋል፡ ረቡዕ 29 ሮሞዳን 1447 ሂጅራዊ ማለት 18 መጋቢት 2026 ክትሰርቕ ትጽቢት ይግበር። አብዚ ዝተጠቐሰ ዕለት ምስራቕ ምስ ዝረጋገጸ፡ ሓመሰ ባኪቲ ወርሒ ሸዋል 1447/19 መጋቢት 2026 ዓ.ድ ኣልፈጥር ይኸውን። ምስ ዘይረጋገጸ ግና፡ ዓ.ድ ኣልፈጥር ዓርቢ 20 መጋቢት 2026 ይወዕል። ስለዚ፡ ከሉም ኣመንቲ ማዕከናት ዜና ሃገርና ክከታተሉ ኣዘግኻኹ።

ርሕሰ ዓድ!

ቤት-ጽሕፈት ኢፍታኣን ኣሰማዊ ጉዳያትን

ዜና

አብ ምሕደራ አካባቢ፡ ዘሉ ብድሆታትን ሳብናት ክለማዊ ለውጥን ዘተኩረ ኣሰተምህሮ፡ ብ13 መጋቢት ኣብ ከተማ ዓዲቐይሕ ተዋሂቡ።

አብ ማእከላይ ቤት-ጽሕፈት ሚኒስትሪ መሬት፡ ማይን ኣክብብን ሓላፊ ኣክብቢያዊ ጎበዝን መጽናዕትን ኣቶ ዮሴፍ ገብረደሰ፡ ኣብ ከተማ ኣክብቢ ኣብ ኤርትራ፡ ትርጉም ኣክብቢ፡ ጽልዋ ወዲሰብ ኣብ ኣክብቢ፡ ብድሆታት ኣክብቢን ዘሰከሞ ሓላፍነትን፡ ከምኡ'ውን ሕጻን ኣክብቢ ኣብ ቁጠባዊ ልምን ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ።

ወዲሰብ ዘሰከሞ ቀንዲ ብድሆታት ኣክብቢ፡ ሰነድ ምሕደራ፡ ፍግረ መሬት፡ ምብራሕ ኣግራብ፡ ዘይግበኡ ኣጠቓቕማ ከሚከላትን ድሩት ንቅሓትን ከምዘጠቓልል ብምዋቃሕ ኣክብቢ ቢሮንኻ ክተውሕሶ ሰለዘይከኣል።



ንቐሕ ተራን ኣበርክቶን ሕብረተሰብ ወሳኒ ከምዘኾነ ኣብሪሖ።

ሓላፊ ጨንፈር ኣክብቢ ዞን ደቡብ ኣቶ ተከኤ ተክለማርያም ብወገኑ፡ ኣብ ምብራቓዊ ኣጻድፍ ንዝገበር ዘሉ

ንጥፊታት ምዕቃብ ማይን ሓመድን ንምሕደራ ኣክብቢ ኣገዳሲ ስለዘኾነ ብጠየቁ ክሰራሓሉ ብምዝኾነ፡ ንመትከላት መርሓ ምሕደራ ጎሓፍ ዝምልከት መግለጺ ኣቕረቡ።

ክኣሉ ስራሕታዊ ብዘሕት ወ/ት ስራሕ ስምኡን ብግደኡ ምዕቃብን ምህብታምን ሓመድን ጸጋታት ማይን፡ ምክልኻልን ምቁጽጸርን ብዘሉ፡ ምግታእ ምብራሕ ኣግራብን ምህጽን ዝተፈላለዩ



ከዘኾነ ማይን ኣብ ምህን ስራሕታዊ ብዘሕት ልዑል ኣበርክቶ ከምዘለዎ ሓብራ።

ክኣሉ ዕቃብ ኣክብቢ ኢንጅነር ሮበል ክብርም ድማ፡ ኣብ ጠንቅታትን ሳብናትን ምርቓቕ ቀጻላ ኣዞን፡ ጽልዋን ብድሆን ክለማዊ ክውጹ፤ ከተማን ፍግረ-መሬት ኣብ ገምገም ባሕሪ፡ ከምኡ'ውን ሳብናትን ጽልዋታትን ክለማዊ ለውጢ መብርሂ ሂቡ።

መደበር ጥዕና ታማራት፡ ኣብ ምውሓስ ድሕነት ኣደን ዕሽልን ኣበርክቶ ትገብር ኣላ

መደበር ጥዕና ታማራት - ንኣስ ዞን ፎርቲላዋ፡ ድሕነት ኣደን ዕሽልን ኣብ ምውሓስ ልዑል ኣበርክቶ ትገብር ከምዘሉ ሰብ-ሞያን ተገልገልትን ኣብረዎ።

ሓላፊ ናይታ መደበር ጥዕና ነርስ

ሪዝ መካየን ንኤሪና ኣብ ዝሞሉ ሓብራታ፡ ምስ ወከልቲ ጥዕና ዓድን ጸለውቲ ኣካላትን ብምውሃድ ሳላ ዝቐድድ ዘሉ ቀጻሊ ጻዕሪ ንቅሓት ሕብረተሰብ እናበረኸ ብምጽእ፡ ክንክን ቅድመ ሕርሲ 100 ሚእታዊት፡ ሕርሲ ኣብ ትኣል ጥዕና 98 ሚእታዊት፡ ሸፈን

ክታብት ትሕቲ 5 ዓመት ህጻናት ድማ 96 ሚእታዊት ከምዘበጽሖ ኣረጻጸ።

ነርስ ኢሳይያስ ማጆር ብወገኑ፡ ከም ወጽኢት ናይቲ ዝዞሉ ዘሉ ንቅሓትን መረጃታን ቁጽሪ ከተታት ጥዕናንም ንምፍላጥ ዝመላለሱ ተገልገልቲውን

ዕቡይት ከምዘመዘገበ ገለጹ።

ተገልገልቲ ብወገኖም፡ መሰረታዊ ኣገልግሎት ብቐረባ ደረኽቡ ብምህላም፡ ክብ ብዘሕ ሃልኪ ከምዘደሓኑ ገለጸዎ።

ሓላፊ መደበር ጥዕና ታማራት ነርስ

ሪዝ መካየን ኣብ መወጃታ፡ ኣደታት ራብሓ ኣብ እዋን ጥንሲ ዝገበር ስራሕ ክትታልን ሕርሲ ኣብ ትኣል ጥዕናን ተገዝቢን ተዋዳዳ ንዘሉ ዕድላት ብግብኡ ክጥቀማሉ፡ ሓሓሊፉ ዝርእ ዋሕዲ መድሃኒት ድማ ኣጃልቦ ክግበረሉ ኣተሓሳሰቡ።

ንመሰሰኒ ማዕከን ሕድሪ ሰማእታት ገንዘባዊ ደገፍ ተገይሩ

ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝቐመጡ ኤርትራውያን ንመሰሰኒ ማዕከን ሕድሪ ሰማእታትን ምግባይ ስድራ ስወኣትን ገንዘባዊ ደገፍ ከምዘገቡ፡ ክብ ሚኒስትሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ዝበጽሓና ሓብራታ ኣፍሊጡ።

በዚ መሰረት፡ ኤርትራውያን ተቐማጦ ሃሽታን ክብእን ሰማን ኖርወይ 30 ሺሕ ኖቶፋ፡ ማሕበራዊ ኤርትራውያን ኣብ ተረምሶ - ኖርወይ 21,323 ኖቶፋ፡ ማሕበራዊ ኤርትራውያን ኣብ ኣርሳ ኮንገሰር ሾፒንግ 16,400

ክኸር፡ ከምኡ'ውን ማሕበራዊ ኤርትራውያን ክበርከቡ ሸሕተርስ - ሸወደን 10 ሺሕ ክኸር፡ ንመሰሰኒ ማዕከን ሕድሪ ሰማእታት ወፍዮም፡ እዚ ከምዚሉ እንክሉ፡ ኤርትራውያን ክበርከቡ ደቡብ ሰሜን 193,929 ዶላር፡ ሰራሕተኛታት

ኩባንያ መገ-ግዚያ ትራንስፖርትን ኣብ ትሕቲቲ ኩባንያ ዝጥፉ ወገንቲ ናይ ደረቕን ፈላስን ግብይቲ መካይን 562,550 ኖቶፋ፡ ሃገራዊ ኮሚተ ቦጻት ቂረጥ - ነፍዳ 8,640 ዶላር፡ ማሕበራዊ ኤርትራውያን ካንቶን ጀኔቭ - ሰዊዘላንድ

94,364 ኖቶፋ፡ ማሕበር ዶኒሽ - ኖርወይ 64,802 ኖቶፋ፡ ኣቶ ዮውሃን ሃይለማርያም (ዲማላንድ ጀላቶ) 20 ሺሕ ኖቶፋ፡ ከምኡ'ውን ኣቶ በረኽት ገብረመድህን 5 ሺሕ ኖቶፋ ንምግባይ ስድራ ስወኣት ኣበርኪቶም ኣለው።

ብዘይካ ሰነድ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቁ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስክራቢ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእ-በርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋ-ኣለም ዮማን
ሙሴ ገ/እግዚአብሔር

ቁ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱኣ ፍሰሃዩ
ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋዋና ኣድም

ምዘርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ስ.113395-07588045

ምልክታ
ቁ.ስ 125013 - ቁ.ሳ.ጸ 1284

ዓድሹማ - ሱታፌ ደቂኣንስትዮ ኣብ መባእታ ዝምስገን ምዃኑ ተሓቢሩ

ኣብ ምምሕዳር ከብ. ዓድ ሹማ - ንኣስ ዞን ጊንዳዕ ዝተደከሙት ቤት-ትምህርቲ ተሳታፍነት ተመሃሮ ብካፊሻ ናይ ደቂኣንስትዮ ድማ ብፍላይ ክብ ንምባል ርሒብ ዕድል ፈጠራ ከምዘላ ተሓቢሩ።

ኣብ መባእታን ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ሰወእ ሓሴን ሻጊ - ሓላፊ ስነ ምምህርና መምህር ሳልክ ሓምድ ኣብ ዝሞሉ ሓብራታ ተሳትፎ

ደቂኣንስትዮ ኣብ መባእታ 46 ሚእታዊት፡ ኣብ ማእከላይ ደረጃ ድማ 40 ሚእታዊት፡ እንተሉ፡ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ግና ከምዘቐልቀል ብምብራቕ ተሳታፍነትን ንምብራኽ ውሁድ ጻዕሪ ከምዘድሊ ኣገዝቢ።

ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2024/2025 ብ50 ተመሃሮ ዝፈለመ ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ብዕጽፊ ክብ ከምዘበል ዝጠቐሰ መምህር ሳልክ።

ኣብ'ታ ቤት-ትምህርቲ ዝተመደባ መምህራን ደቂኣንስትዮ፡ ሱታፌ ደቂኣንስትዮ ንምብራኽ ንዝገብርኦ ዘለዎ ጻዕሪ መግሓ።

ቤት-ትምህርቲ መባእታን ማእከላይን ደረጃ ሰወእ ሓሴን ሻጊ፡ 6 መምሃሪ ክፍልታት፡ 5 መዝገቢ መምህራን፡ 3 ኣብዮተ-ጽሕፈትን ካልኣ ትሕተ-ቅርጽን ኣለዋ።





ጾም አብ አካላትና ዝፈጥሮ ለውጥን ዝህቦ ጥቕምን

ጾም መግቢን ማይን ካብ ምውሳድ ንዝተወሰነ ሰባት ምቕጥብ ማለት እዩ። እቲ ምቕጥብ ካብ ዝተወሰነ መዝገብ ክኸውን ይኽእል እዩ። ዝበዘኡ እዋን ደቂ ሰባት ምደማታዊ ጥቕምታት ኣለዎም እዮም ጾም ዘብዮዱ። ካብኡ ሓሊፉ ግና ኣብ ባህርና ሓይሎ ርብሒታት ኮሞ ዘለዎ እዮም ክኣሉታት ዘመልከቲ።

ሰባትና ምስ ጾም ክፋለጥ ዝጀምር ንመጨረሻ ግዜ መግቢ ምስ ባህርና ድሕሪ ዘሎ ናይ ሽዳሽቲ ክኸውን ስባት እዩ። እዚ ኣምባትና ነቲ ካብ መግቢ ዝፈቐደ መዳደሪ ትሕታ መዳደሪ ካብ ዝውድእ ንደብር ማለት እዩ። ብድሕሪዚ ኣሕጻን እቲ ዘድልዮ ጸዓት ኣብ ጭምባትናን ኣብ ጸላም ከበድን ተኸቢኑ ግዜ ምልካብ ከህልኹ ይጀምር። እዚ እንተተወደኡ ሰባትና ካልእ ኣማራጺታት ብምጥባይ ነቲ ኣብ መላእ ሰባትና ተጽእኦ ዝገጥሞ ሰባት ይቃወሙ። ኣብዚ ከሓ ዝቐደመ መሳርሒ እዩ። ዝክፈር - ባህርያዊ ርብሒ፡ ሰባትና እቲ ሓይሊ ንምርካብ ዘቃወሙ ሰባት ኣብ ኣሕጻን ከበድ ባህርያዊ ሳብን ከወርድ ዝኽእል ብምዃን ካብ ጾም እቲ ዝጸበጸ ንረብሖ ጥቕሚ እዚ እዩ።

በዚ ኣገዛዝ ክበድት ምጥባይ ጥቕን ኮላስትራል ምጥባይ ካብዮም ጎሊጦም ዝገደቡ ለውጥታት እዮም። ኣብ ግዜ ጾም ኣብ ደም ናይ ዝህሉ መጠን ሽርጎውን ይገድል እዩ። ምጥባይ ጥቕን ሽር ደኻምን ምድግዝን ዝኣመሰሉ ስሜታት ክፈጥር ንበር እዩ። ድኻምን ግዜ ካብ ልዕፊ ንታሕቲ ከይገድል ምክትታል ኣገዳእ እዩ።

ኣብ ቀዳማዊ 3 ክሳብ 7 መዓልታት ጾም

ሰባትና ጾም እናተሰማመደ ክኸድሮ ስለ ዝጀምር ኣብ ሰባትና ተኸቢኑ ዝገጥሞ ሰባት ብዘኣርጎ እናተሰማመደ ናብ ሽር ኣብ ደም ክቐይር ይርከብ።

ዝወሰድናዮ ልሳኒ፡ ብሸግዚ መዓልታዊ ኣብታዊና ንዝበር ጾም እናገደለ ስለ ዝኸድሮ ናብ ንቅጽብ-ሰባት ከይምርከብ ጾም ኣብ እንገራት-ሓ (ማለት ኣብ ኣፍጥረት) እዋን ብዘበዘኡ ልሳኒ ክኸውን እዩ ዝገባር።

ጾም ኣብ እንገራት-ሓ እዋን ሓይሊ ዝበዝኡ ዝተመገቡ መዝገባት ምውሳድ ኣገዳእ እዩ።

ካብ 8 ክሳብ 15 መዓልታት ጾም ኣብዮም መዓልታት ዝገደቡ ሰባትና

ጾም ምእኡ ብምእኡ ስለ ዝሰማመደ እቲ ኣብ ቀዳማዊ መዓልታት ኣርጎ ዝበርና ደኻምን ቀጨውጨውን ብመጠኑ ክገድል እዩ ዝጀምር።

ክኣሉታት ስለ መግቢ፡ ጾም ኣብ ሰባትና ሓይሎ ጸብቕ ንራት ሓዘ ኮሞ ዝመዳእ እዮም ዝዘገቡ። ኣብ ካልእ ግዜ ንወሳዩ ዝበርና ሓይሎ ካሕሪ ዘለዎ መዝገባት ኣብ መጠኑ ሰባትና ሰባትና ሓይሎ ተጽእኖ ብፍጥር ወሽጥዎ ኣሕጻን ሓይሎ ብድህታት ክገባዎ እዩ ዝርእ ነይሩ። ኣብ ግዜ ጾም እዮም ኣሕጻን ዝገደቡ ግዜዊ ርፍታ ክረኽቡ ኮሞ ዝገደቡ እዮም እዮም ክኣሉታት ዝዘገቡ።

ካብ 16 መዓልታት ንደብር ዘሎ ናይ ጾም መዓልታት

ኣብዮም ናይ ጾም መዓልታት ዝገደቡ ከሓም ወሽጥዎ ኣሕጻን ሰባትና ኮሞ ጸላም ከበዱ ከሓትን ቁርብት ሰባትና ኣብ ወሽጥም ዝገጥሞ መርኮም ንራት ብምዳራይ (detoxification) ባህርያዊ ክፍብ ይረካብ። ኣብዚ ግዜ ከታት ባህርና ናብ ዝበደ ደረጃ ክወርድ ስለ ዝጀምር ኣብ ከታት ኣመጋገብና ጥንቁቅ ክገደብ ኮሞ ዘለና እዩ ዝገባር።



ኣብ ግዜ ጾም ኣብ ኣሕጻን ዝገደቡ ለውጥታት፦

- **ጥቕን ኢንሲሊን (ግሪፕ ሃይድሬድ ዝልወጥ ዓይነት ፕሮቲኖዊ ሆርሞን)**፦ ኣብ ደም ዝህሉ ጥቕን ኢንሲሊን ክገድል ይጀምር። እዚ ደማ ኣብ ሰባትና ዝርከብ ሰባት ንክቃል የተሳጥፍ።
- **ዕብዮት ናይ ሆርሞን**፦ ኣብ መጠን

ደም ዝርከብ ዕብዮት ናይ ሆርሞን ብሓምሽት ስጽፌ ክገብ ይርከብ። እዚ ሆርሞን እናገባዩ ኣብ ዝኸደሉ እዋን ደማ ምቃዳል ሰባትና ንጥፋታት ጭምባት ኮሞ ዝተሰማመደ ይገባር። ካልእ ኣሕጻዊ ርብሒታት ደማ ኣለዎ።

- **ባህርያዊ ጸገር፦ ንርዕዮት ጸገር** ባህር ኮሞ ዝኸደሉ ይገባር። ንኣብቲ ኣብ ባህርታትና ዝርከብ ተረፍ መርፍ ጎሳፍ ብፍላሊ ንደገ ኮሞ ዝወዱ ይገባር።
- **ሰርዓት ጅግ**፦ ካብ ሕመም ኣብ ምክልኻልን ዝገደብ ሰርዓት ናይ ምጽናሕን ኣብ ዝኣመሰሉ ሰርዓት ጅን ኣገደሰቲ እውቃ ለውጥታት ይፈጥር።

ራብሒታት ጾም
ንመርኮም ራብሒታት ኣብ ምልህ (Detoxification)፦ ኣብ ዝተፈለየ ክፍለ ኣሕጻን ኣብ መገማገሚ ጸላም ከበዱ ሳብኡ ወይ ኣብ ቁርብት ዝርከብ መርኮ ወይ ራብሒታት ብምዳራይ ሰባትና ናጻ (neutralizes) ዝዝበር ኣገዛዝ 'ዲቶክሲኬሽን' (detoxification) ይባህል። ዝኸውን መግቢ እንተተወደኡ ደኻምን ኣብ ሰባትና ጸዓት ክፈጥር ናብ ዝተኸበረ ሰባት እዩ ዝገባር። ካብቲ ዝተኸበረ ሰባት ከምዃን መሳርሒ



እዩ ዘካድሉ። በዚ ደማ ኣብ ኣሕጻን ክፍለኦ ዝኸደሉ ባርን ሕዝብን ኮሞ ዝገድል ይገባር። ድኻምን ግዜ እዚ ዓይነት ፍወሳዝ ናይ ክኣሉታት ምክትታል ዘድልዮ ብምዃን ቅድሚ ክገባዎሙ ምፍታግን ክኣሉታት ክኸውን ኣድላይ ይኸውን።

ምክሳስ (obesity)፦ ምክሳስ ንምጥባይ ጾም ብዘኣደል መልክዑ ክገልግል እዩ። ጾም ኣብ ጸላም ከበዱ ዝርከብ ኣገዛደም ኣብ ዝተፈለየ ክፍለ ኣሕጻን ብፍላይ ደማ ኣብ ሽምጥና ዝርከብ ሰባት ከምዃን ኮላስትራል ብቐጽብት ኮሞ ዝቃል ብምጥባይ

ምስ ዘይህሉ ኣሕጻን ኣብ ክንዲ ኣብ ምስቃቕ መግቢ ኣብ መጋብሊዮምን ሰርዓት ምጽጥር ጥቕምን ኣብ ዝኣመሰሉ ካልእ ኣገደሰቲ ንጥፋታት ንኸተከር እዩ ዝገደድ።

ንጥሪ ልብን መጥገን (Cardiovascular Health)፦ ንዝተወሰነ ሰባት ዝቐድ ጾም ባህርታት ሓገላል ማለት ንወርጎን ኮሞ ዝገደብ ስለ ዝዝበር ኣብ ሰባትና ዝህሉ ግልጽ ኣብ ምቃዳሪን ንጥሪ ልብን መጥገን ኣብ ምስቃውን ልዑል ተራ እዩ ዘለዎ። እዚ ብዘተፈለየ ሕፃንናዊ መጽናዕትታት ክረጋገጽ ክኣሉ እዩ።

ጾም ንጥሪና ዝገደብ መላእ እዩ?

ኣብ ግዜ ጾም ሰባትና ኣብ ጭምባትናን ጸላም ከበድን ተኸቢኑ ዝገጥሞ ሽር ተጠቐሙ ምስ ወደኡ ነቲ ዘድልዮ ጸዓት ካብቲ ኣብ ሰባትና ዝተኸበረ ሰባት እዩ ከይደም ዝጀምር። እዚ ግና ንኣዳር ግዜ ባርሕ እዩ ክቐድ ዝኽእል። እንተ ነይሩ ኣሕጻን ነቲ ዝተኸበረ ፕሮቲን (መዳከ) እውን ከቃወሙ ይጀምር። ኣብ ኮሚኒ ደረጃ እንተተከደሉ ደማ ባህርያዊ ርብሒ ናይ ጾም ዘይካዎ ሞት ወይ ጸብ እዩ ዝኸደሉ። እዚ ከታትዚ እቲ ካብ መጠን መጠን ናይ ምስቃው ግዜ ንኣሕሎ መዓልታት ወይ ልዕሊ ስሙን ከድቂጽካ ምስ ዝቐጸል ዚጋጥም እዩ።

ዓይነታት ጾም

• **ንዝተወሰነ ሰባት ምጽጥ**፦ እዚ ካብ 7 ሰባት ክኸውን ክኣል ብሰባት መዓልታት ዝቐጸል ጾም እዩ። እዚ ዓይነት ጾም እዚ ናይ ድቃስ ጸላም ናይ ጸዓት ምምዝቡ ጸላም ናይ ምስቃው ጸላም ናይ ስሜት ህዋትን ግዚምም ሰባት ኣብዮ ኣገደሰ እዩ።

• **ምቕጥብ ካሕሪ**፦ ኣብ እውነታዊ ካሕሪ ምቃዳሪን ምጥባይን ሓይ ናይ ኣመጋገብ ሰርዓት እዩ። እዚ ኣብ ባህር ልብ፡ ጸቕጢ ደም ምጥባይ መጠን ሰባት ተጽፋፍቲ ናይ ኢንሲሊን ልዑል ራብሒ እዩ ዘለዎ።

• **ንወራኽ እዋን ዝገደብ ጾም**፦ እዚ ካብ 48 ሰባት ክኸውን 30 ወይ 40 መዓልታት ብዘይ መግቢ ምጽናሕ የጠቓልል። እዚ ዓይነት ጾም ዘለ ብገብር ሕዳር ሕመም ዝተጠቐሙ ሰባት ኣብ ትሕቲ ክትታል ክኣሉታት ሕፃንናዊ ዝቐድ ዓይነት ጾም እዩ።

• **ሃይማኖታዊ ጾም**፦ እዚ ንዝተወሰነ እምነት ዝቐድ ዓይነት ጾም እዩ። ዝተፈለየ እምነት ዝኸተል ህዝቢ ዓለምና ብዘተፈለየ ኣገዛዝ ሃይማኖታዊ ጾም የካይድ እዩ። እዚ ዓይነት ጾም ምስቲ ኣብ ህሊ ዝተጠቐሰ ዝተወሰነ ሰባት ጾም ዝመስል እዩ።



ብምዃን ደማ ዝተፈለየ ኣሕጻን ዘድልዮም ጸዓት ኮሞ ዝገደቡ ይገባር። ኣብ ኮሚኒ ከታት ደምና ብዘኣደል ጥቕን ናይ ኢንዶርፊን (endorphin) ማለት ብሆርሞናት መተሓሰራ መልክቲ ስለ ዝመልከቱ ንቑዕት ክኸውን ንኽእል። ኣኣምርናውን ባህርያዊ ዝተሰማመደ ይኸውን።

ቅመማዊ ፍወሳ - ኬሞተራፕይ (Chemotherapy)፦ ብሸግዚ ጾም ኣብ ሰባትና ኣብ ዘሎ መጠን ግልጽ (ተፈጥሮኣዊ ሽር) ዝፍጠር ከምዃን ለውጥ ኣገዳር ባህር ወይ ሕዝብ ወጽኢታዊ ዝኸውን ከምዃን ፍወሳ ኮሞ ዝቐድ ዝተፈለየ ሕፃንናዊ መጽናዕትታት የረድኡ። ብርግ፡ ንዝተወሰነ ሰባት ዝኸውን ካሕሪ ዘይምዃን ኣብ ምስቃውን ምክልኻልን ባህርታት ሰባት ሓይሎ ለውጥታት እዩ ዝርከብ። እዚ ደማ ብመዳሪኒ ዝተፈለየ ሕዝብን ዝኸደሉ ሕመማት ኣብዮ ኣገደሰ ምዃን ይገባር። ጾም ኣብ ባህርታት ሰባት ብሸግዚ ከምዃን ፍወሳ ክፍለኦ ዝኸደሉ መርኮ ኣሉታዊ ሳብን ብልዑል ጥቕን

ንጥሪና ኣገዳእ ዝኸውን ናይ ሓሞት ኣሰድ (bile acids) ናይ ምፍጥር ጥቕሚ ኣለዎ። እዚ ኣገዳእ ናይ ሓሞት ኣሰድ ንመርኮም መጋብሊዮም ብምቕልጥፍ ኣብ ሰባትና ዝርከብ ሰባት ብፍላሊ ናብ ጸዓት ክቐድ ይኽእል። ብሓገዝ ክኣሉታት ሕፃንናዊ ዝቐድ ጾም ብዘይ ዝኸውን ኣሉታዊ ሳብን ኣብ ሰባትና ተኸቢኑ ዝርከብ ዘድሊ ሰባት ብፍላሊ ናብ ጸዓት ክቐድ ይኽእል።

ነድሪ ላልቨ (Pancreatitis)፦ ላልቨ መግቢ ንምስቃቕ ዝኸደሉ መርቕ ኮሞ ኣውን ኢንሲሊን ኣብ ምፍራይ ልዑል ግድ እንቅውት ኣሕል እዩ። ኣሉ ላልቨ ቀቓልጠፋ እናገሰ ናይ ምቃዳል ባህር ከተርኢ እንተጀመራ ደማ ካሕሪ ላልቨ ተፈጠሩ ኣሎ ማለት እዩ። ምጽጋጥኡ እቲ ዝበደ እዚ ኮሚኒ ዓይነት ጾም ንምፍጥሰ ዘበልግል ኣገዛዝ እዩ።

ናይ ፍወሳ መጠኒ (Healing Mechanism)፦ ጾም ናይ ምስቃውን ምስቃውን ጥቕሚ ኣሕጻን የካይድ። ኣብ ከሰና ንዝተወሰነ ሰባት መግቢ



היה

ትክክል

ዕዳጋ ሓሶት ብንቅሐት ይተዳደ

አብ መደምደምታ፡ ቅጥዓትን ሓቀኛታትን ንምጅን ንነብስና ክንምርምራን ክንቀጽዓን ዘኽእለና ትብዓትን ተበግሶን ንመንእሰያት ሰለ ዘይሰአናና ንበገስ። ማዕረኡ ከአ ዘይንሕበል፡ ዘይንታለል ንቐሓት ንምጅን ካብ ተመኩሮናን ተመኩሮና ካልኣት ሰባትን ንምሃር። ዓይኒ ማይ ሓሶት ኣይነጽፍንዮ። ናይ ሓሶት ጽሑፍ ንዘጸሓፈሉ ቀለም'ውን ከንቅጾ ዝክኣል ኣይኮነን። ንሓዊት መልሓሰ እውን ንገብራ የብልናን። ናይ ሓሶት ዕዳጋ ማን ክንዓጽዎ ንክእል ኢና። ዕዳጋ ሓሶት ብንቕሓት'ዩ ዝዕጸ። ንሓሶት ረገጽናዮ ክንከይድ ዘኽእለና ንቕሓት ብዘዋረናላ እዋን ሓሶት ጠፊኣ ኣላ። ሓሶት ዓዳጋይ እንተ ሰኢና ንሓሶት ተሰኪሙ ናብ ዕዳጋ ዝወርድ ሰብ የለን። ሓሶት እናሸጡ ዝናበሩ ሰባት ስርሖም'ዮም ዝገብሩ ዘለው። እቶም ንሓሶት ሓቂ መሰልና ንሸምት ዘለናኹ እንታይ ንገብር ኣለና፤ ንጽሑፊይ፡ ካብ መስመር ግጥሚ ዓቢ ጥበበኛ ነፍሲሄር የማነ ጉብረሚካኤል ጎቲተ ብምምጻእ ክዛዝዞ፡ “ለዋህ ኤርትራዊ ዘረባይ ስምዓኒ፡ ዓፍራ መሰልካ ከይትረገጽ እምኒ።”

6. ታህዲድ፡ ንግቕምኻ ወይ ክእለትኻ ብምትዕብባይ ሓያል ወይ

3. ፍርቂ ሐቂ ምንጋር፤ እዚ ክፋል ናይቲ ዛንታ ጥራይ

A collage of various social media and web platform logos. The logos are arranged in a dense, overlapping manner. Visible logos include: reddit (with its alien mascot), Google+, flickr, twitter, YouTube, facebook, LinkedIn, slideshare (with its robot mascot), Pinterrest, WordPress (with its 'W' logo), delicious, myspace, digg, and Ning. The logos are in different colors and orientations, creating a busy, interconnected visual.

1. ጸዕዳ ሓሶት፡፡ ዘይተባህለን
ዘይተገብረን ባዕልኻ ምሃገዝ
እተቐርቦ ሓቂ ዘይኮነ ዘረባ እዩ።
ጸዕዳ ሓሶት ጉድኣት ዘይብሉ ሓሶት
እናተባህለ ይግለጽ። ዕላማኡ ከኣ

“ሓሳውን ሰንቅን፤ እናሓደረ ይፈኩሰ” ዝብል ምስላ ክትርሳዕ የብላን። ሚዛን ክብሪ ናይ ሓደ መንእሰይ ብእኩብ ድምር ናይ ክእለቱ፤ ፍልጠቱን ባህርያቱን እየ ዝልካዕ፤ ብስብ ክኸበርን ክእመንን ዘይደለ ሰብ የለን። ቅኑዓትን ሓቀኛታትን ሰባት ክቡራትን እመናትን እየም። ሰብ ዘይፈትዎም ክኸውን ይኽእል’ዩ ዝንዕቁም ግን የለን። ንእስነትና ክብርን እምነትን ዝፈጥሩ ባህርያት ኮስኩሰና እነዕብዮሉ ዝበለጸ ወቕቲ ናይ ሃወት

ዘየድልዎካ አሉታዊ ሓበሬታ ምእካብ

ሓዲ ግጥም ጸወታ ኩዕሶ ድዩ ካልእ ዓይነት ስፖርት ምዕብብ፡ ከም ምዝንጋብ ስለ ዝሕሰብ ከከም ዝንባልኻ ኣገዳሰ'ዩ። ካብ ቅድሚት ጸወታ ኣትሒዘኻ ሓበሬታ ንምእካብ ዝግበር ሕጊግታን ሻቕሎትን፡ ከምኡ'ውን ድሕሪ ግጥም ዝግበር ንዓይኒ



ብዝኸኑን መደምደምታ ዕልልና፤
 እቲ ኩነ ኢልና ዲና ብኢጋጣሚ
 እንምእርሮ ሓበሬታ ኣብ ህይወትና
 እንታይ እዩ ዝጠቐመና ኢልና
 ክንሓሰቡ ንምዝኸኻር ኢና እዚ
 ኣርእሱ ኣልዒልናዮ። ምክንያቱ
 ኣብ መወዳእታ ሰብ ብሞያ እዩ
 ዝነበር። ብቐጥታ ሞያኡ ንምዕባይ
 ዘገልግሎ ሓበሬታ ክእክብ ድማ
 ግቡእ ዩ። ኣብ ኩሉ ጉዳይ ደንቐሮ

ሕጂውን ይኹን ዝህ ጽሑፍቲ
 ምንባብ ኣብ መስመር በጺሕኻ
 ለእኛ፡ እዚ ተንብቦ ዘለኻ ሓሳባት
 ኣይጠቐመንንዩ' ኢልካ እንተ-
 ለመንኻ ዝህ መጽሔት ዓጺፍካ
 ከንጥብ! ዘይጠቐመካ ጽሑፍ ደኣ
 ንታይ ክንበሰልኩ።

ብፍላይ ሎሚ ከም ንፍቶ ክወጽኦልና ዝግባእ ወልፊ ማሕበራዊ መራሽቢታት (ሰባል ሚድያ) መጺኡና ኣሉ። ኣብቲ ምዕቡል ዓለም ን'ስራሕ' እምበር፡ ንወረ ዝኸውን ግዜ ኣመና ውሑድ'ዩ። ድላይና ምኽንያቱ ነምጽእ ድማ፡ እቲ እንኮ ክንምዕብለሉን ካብ ቀይዲ ናይቶም ኣእምሮና ሓደሮም ብመደብ ከይንምዕብል ዝግግቱና ዘለዉ ሓይልታት ከውጽኣናን ዝኽእል እንኮ ፍታሕ፡ ግዜና ኣብ ዕብዮቱ ነብስና ምውዓል ጥራይ'ዩ። ምኽንያቱ፡ ንሳቶም ዘድልዮም ሓበሬታ እናኣከቡ፡ ንዓና ድማ ጉሓፍ ዝኹን ሓበሬታ ካብ ምዕዳል ደው ኣይክብሉን እዮም።

‘ዘየድልየና ከንእኩብ ዘድልየም ይእከቡ!’
ብዝብል ኣርእስቲ፡ ኤርምያስ ሰሎሞን
ኣብ መጽሔት መንእሰይ ቍ.62 ካብ
ዝጸሓፎ ተቑጌፊሉ እተወሰደ

በህልን ስነ-ጥበብን

ኢፍረም ሃብተጽዮን

መጽናዕት አፋዊ ግጥምታት

መሐሪ ዑቅሞኖኦል (ጠቁል)
ነግሸን ባህልን ስርዓትን አርገራ

ሻውዳይ ክፍለ

“ቀዳማዊ ዝሰሉ ልክረዎይ ይቆሰሉ።
ምሕላ ቀዳማት

አብ ያታታት ሕብረተሰብ አርገራ ባህል፡ ብቐንዱ ደማ አፋዊ ያታታት፡ ካበን ናብን እናተሰጋገረ ዝኮበር ወርሻ ምዃን፡ ዝቐዱ አብላላታት ብዙሓት እዮም፡ ክሰሉ ወጽዮ ሕብረተሰብ ኮሞ ክቐል ይመዘገብ፡ ካበን ናብን እናወራረሰ ይገባር፡ ባህል ደማ በቲ ቀንዱ ሕመረት ናይዚ መሰርሕ ዝኾነ ካበን ናብን ናይ ምንቅስቃሴ ኣገባብ እዩ ቀዳሕቲ ዘውሕቲ፡ አብ ውሑዳት ዘይከፍ ሃገራት ምውርራሽን ቀዳሕቲን ባህል ብመጽናዕት ሞሪዶ ክውሓስ ኣይክእልንዮ ካብ ዝኮበር ርድኢት፡ እየም ንህልውን መጽናን ናይ ሕብረተሰብ ኣገደስቲ እዮም ዝኮሙ ወርሻታት ባህል፡ ብቐንዱ ናይ ምሃሪ ማርሻ ኮሞ ዝውራረ ይገባር ኣሉ። እዚ ንኣገዳሽነት መጽናዕት ዘቐዱ ኣገባብ ምውርራሽ ባህል፡ ካየም ክውራሹ ዝከደልዩ ትሕብዮታት ባህል፡ ብቐንዱ ኣቐል መዳሕታዊ ንጥፈትን ኣተሓሳዮን እቲ ዝወርሰ ሕብረተሰብ ምዃር እዩ። እዚ ደማ ካየም ዝውራሹ ትሕብዮታት ባህል፡



ጥበብ ኣብዮም ዝውራሹ ትሕብዮታት፡ ብቐንዱ ርዳም ብመጽናዕት ዝርገብን ናብ ዝተራሸዩ ተመሳሳቲ ናይቲ ሰራሕ ዝቆረበን ምዃናም እዩ፡ ብቐንዱ ኣገባብ ንዝበኩሉ ኣፋዊ ያታታትን ናብ ደረጃ ምዝብ ወይ ሱዳድ ዘበጽሓ ሃገራት እውን ውሑዳት ኣይከፍን። እዚ እናኹን ግና ብዝተሓተ መጽናዕታት ኣፋዊ ያታታትን ይገረፍ ክሰድን ናብ ደረጃ ውሑሰ ኣፋዊ ያታ ክበጽሓን ኣፋዊ ያታ ክደራሽን ደዩ ኣይከበረን ክፈልግሉ ናብ ዘይክፈል ደረጃ ዝበጽሓ ሃገራት እውን ኣመና ብዙሓት እዮም፡ መጽናዕት ኣፋዊ ያታ ብኣኡ ኣብሉ እውን መጽናዕት ኣፋዊ ግጥምታት ዘይሰር

ሽወደናውያን ኣውሮፕላንታት ካልኣት ነቲ መጽናዕት ብዕላማ ዘቐዱ ግዳሳት ወፍትን ምጥቃስ ይኣኣል። ህዝቢ ግንባር እውን ማሪ ማሪ እቲ ንኣጽኡ ዝኮበር ዝሰራ ቃል፡ ነቲ ክጠፍእን ክጥግዝን ዝድላ ዝሰራ ባህልን ታሪኽን ህዝብ ኣርገራ ኣብ ምጽናዕን ምሃናደን ልዑል ሰራሕ ኣበርኪቲ እዩ። እየም ክሳብ እዚ እየም ብጠብብ ተታሓዝም ዝርገቡ ወጽኢታት መጽናዕት ደማ እኹላት ኣብታት እዮም። ኣብዚ እየም እውን መምሳኒት ንመጽናዕት እኹል ጠመተ ብመዋር ኣብ ከሉ መጽናዕትን ሰዳን ዘድልዮ ጽሕፍት ግጥም ሰብን ምትን ኣውራራ ደርገቡ።

እቲ ቃልን መዝላኡን ዝጽሓፍን ዝበረጠን እንተኹሉ ኮሞ ኣብ ከሉም ኣርገሳትን ሞድታትን ዚጋጥም ተርጓሚ ብዘላ መጽናዕት ኣዲን ውዳንን መግለጺ ኣይወጥን ክበሃል ይኣኣል። ወላኢ ኣብ ዝበኩሉ ንመጽናዕት ኣብ ዝወጥ ገለታት ምሃላልን ቅርርብን ዝረኣ እንተኹሉ ምህራንን ግዳሳትን ናይቲ ሞድ ብዘላ መጽናዕት ከሉ ዝመዝገብን ዝደናዩን ገለጻ የለን ይብሉ። እቲ ምዃንዮት ደማ ካብ ሰፍሓትን ስምዒትን ናይቲ ሞድ ዝክል ምዃን የርድኡ። ኣብ ርዳሕ ኣብ ክሳብ ወፍት መጽናዕት ኣብ መሃ ዝውራሹ ኣርገሳትን ወይ ሞድታት እውን ንመጽናዕት ዝወጥ ገለታት ክፈላ ዝክክል እዩ። ቅልል ብዘበላ መዳ ግና መጽናዕት ኣገዳሲ ናልቡት ምዃንዮት ዝኮበር ፈጠራውን ማእወን መሰርሕ እዩ ክበሃል ይኣኣል። ኣብዚ ገለጻ እቲ “ኣገዳሲ” ዝኮበር ቃል ኣመና ኣሰተሓሰቡ ዝድላ እዩ። መጽናዕት ዝበረሰ ኣርገሳት ንኹሉም ኣብቲ ሰራሕ ኣደም ዝኸወሰ ወፍት ዘይሰር ሕቶ ብምሃስ ዝሃሃደሉ ሓፂታትን ናልቡትን ኮሞን ምስ ዝክክል እዩ። ብቐንዱ ገለጻ ኣብ ባህል፡ ቀጠቤ ፖለቲካ ወፍት ርድኢትን ኣበርኪቲ ዘይብሉ ኣብ ዘይራብኩን ዝወደቁን ኣርገሳትን ወይ ዛቦታት ሓፂታት ምሃራፍ ኣሉ ዝቐድ መጽናዕት ኮሞ መጽናዕት ኣይሕሰቡን።

ኮሞቲ ቀዳሞ ዝተገልጸ ንመጽናዕት ዝወጥ ገለታት ኣመና ብዙሓት እዮም። ዝሓሰብ ምሃናይ እዞም ዝሰቡ ንመጽናዕት

ካብ ዝተዋሰኑ ገለታት ምጥቃስ ይኣኣል። ጆን ዋረል ክረከበል ዝተባህለ ምህር ናይቲ ሞድ ንመጽናዕት ኮሞ ኣሉ ይገልጽ። “መጽናዕት ንኣድሕዶም ዝመልኡ ክደድታት ዝክከሉ ዘድሊ ሓፂታት ኣብ ምውሃልን ምንቅስቃሴን ብምዃንቲ ዝከፍሓ ርድኢትን ዝከሰቡት ናልቡትን ምዃንቲ ዝኮበር ሞድ እዩ።”

ወላኢ መጽናዕት ምስ ባህልን ታሪኽን ተተሓሳዮ ክሰድል እንከሉ ኣብ ምሃናደን ምሃሪን ትሕብዮታት ዝከሰሩ ወላኢ ዘከከር ሞድ እዩ እናተባህለ ዝገለጽ እንተኹሉ ብኣፂሻ ግና መጽናዕት ኣብ ዝተሓሰ ኣርገሳት ናልቡት ምውሃብ፡ ርድኢትን ምሃላትን ዝኮበር ርድኢትን ጸሕጎን ምዃንቲን ምሃላትን ክከሰቡ ወፍት ዝቐድ ብዘበሉ ናይ ኣህራርሓ መደታት ዝሆራሉ ኣብ ሞድ ኣርገሳትን ኮሞ ማሕበራዊ ቀጠብቤ ፖለቲካዊ ተከፍቲዊ ወፍት ማእወን ዝከሰቡ ዛቦታት ዘልዕልን ዝሆልቡን ሞድ እዩ። ገለጻ ሃገራት እውን ንመጽናዕት ኮሞ መኣዲ መልሲ ንኹሉም ሃገራውያን ማእወን ዝከሰቡ ዛቦታት ብመዋር መጽናዕት መራሕ መኣ ፖለቲካታትን ራኢታትን ዝደናኡ ደርገቤ፡ መጽናዕት ኣፋዊ ግጥምታት እውን ልሳሊ እቲ ብዝምርኩን ሰልጠናታትን ክድሉበ ዝክክል ኣብ መጽናዕት ዝከፍር ርድኢትን ኣገዳሲ መጽናዕትን መጽናዕት ብደረጃ ውልቲ ትሕብት መጽናዕት ኮሞን ምስ ይሸርገሉታትን መጽናዕት መምሳኒትን ትሕብት መጽናዕት ሰራሕ ወፍት ምዃር ኮሞ ዘድሊ ምርጻፍ እዩ። ኮሞ ኣቐል ናይዚ ሰራሕ ርድኢትን ናልቡትን መጽናዕት ኣፋዊ ግጥምታት እውን ከላክንዮም ምሃላ ሕላፍ ሕብረተሰብ ኣብ ምዃርን ምዃንቲን እየም ግጥምታት ብደረጃ ታሪኽ ባህል፡ ቁጠቤ ፖለቲካ ወፍት እንተተፈረፀም ንህልም እኹል ትራፍ ስዊት ምዃናም ኮሞኹ እዮም። ኣፋዊ ግጥምታት ምሃላ ወፍት ዘመራርም ዝሰራን ዘሉን ወፍት ኒሕን ሓረን ከዳናም ጉልቲን ራምን ኮሞ ዘውሓሉ ኮሞ ኣብኸን ብራናን ታሪኽን ምሃላን ኮሞ ዝከሰሩ ባህል ብኣፂሻ ያታውያን ፈጠራውያን ግጥምታት ናይቲ ሕብረተሰብ ደማ ብቐንዱ ብዝሓሰ ውሕጅን ካልኣት ባህልታት ንኹሉኸን ግልታ ኮሞ ዝከሰሩ ልዩን ናልቡትን ሕብረተሰብ ኣብ ምሃራን ምሃራን ልዑል እጅም ኮሞ ዝወፍት ወፍት ባህልም ኮሞኹ እዮም። ካብኸን ካልኣት ዝሆልኡ ኣገደስቲ ሓሳባትን ብምንቃል ደማዩ መጽናዕት ኣፋዊ ግጥምታት ኣመና ኣገዳሲ ዝኾውን።



ኣብ ሰርዓት ትምህርቲ መራኽቢ ብዘሃኑ ኣብዮት እምነት ወፍት ኮሞ ዝከተቲ ምዃር እዩ። እዚ ኣገባብ ኣብ ብዙሓት ሃገራት ባህል ኣብ ምህቃብን ምውርራሽን ኣገዳሲ ንጥፈት እናኹን ይኸይድ ኣሉ።

እቲ ኣብዚ መሰርሕ ንመጽናዕት ኣገዳሲ ዝኮበር ሃጢ ደማ እየም ኣብዚ

ዝኹሉ ምዃንዮት ደማ እየም ኮሞን ዝሰራ ምዃንዮት እዩ።

ወላኢ ብሄራኽ ኣርገሳት ክረኣን ዝደዳ ክወፍትን ዝጥቁ እንተኹሉ ኣብ ናይ ኣርገራ ታሪኽን ባህልን ኣመልኪቶም ዝተገቡ መጽናዕትን ውሑዳት ኣይከፍን። ንኣብዮት ብኣጠልፎውያን ግሰውያን

ሰርዓት (Research) ዝኮበር ቃል ካብ 1577 ዓ.ም ኣብሉ ኮሞ ዝደመረ ይገባር። ካብቲ ሰርዓት (recherche) (ብግላዊ ተደማራ እንተኹሉ) ዝኮበር ናይ ፈረንሳይ ቃል ዝኮበር ደማዩ። እቲ ናይ ፈረንሳይ ቃል ደማ ምድላይ ወይ ምንዳይ ዝኮበር ትርጉም ኣሉ። ወላኢ ኮሞ እናተባህለ ብዘላ

መታሓፍሰት
ብ “ኣይትግራ ዝገር”

ኣብ ኣፋዊ ያታታት ትግርጃ ብዘተራሸዩ ኣገባብ ዝሆነን ዘኸወን ትሕብዮታት እምነት ብዙሓት እዮም። እዞም ካብ ወላዶ ናብ ወላዶ ብኣፍ እናተገቡ ዝጸከሉ ሕብረ ብዙሕ ዝኾኑ ኣፋዊ ያታታት፡ ንዝተሓተ ህይወት እተሰላሰሉም ንጥፈታት ብጥበብ ዝበልዱ እዮም። እኹ ዝሊ ዝኮበር ሓደ ሰብ ልቢ ምስ ኣውሓደ ወይ ምስ ተጋዞ ኮመይ ኣሉ መዋጽኦ ደራግር እተሰተግህር ኣፋዊ ያታ ንርኡ፡ ቀንዱ ሓሳብ ደማ “ብ ኣይትግራ ዝገር ሃር ብ ኣይትግራ ሰለዝገር ብ ኣይትግራ ኣይትግራ” ዝኮበር።

ሓንቲ ሰባቲ ናብ ሓደ ዝሓደ ክልምና መዳ፡ ደላዩት ሓደ ናብ ወፍት ዝሆነ ኣተዋ፡ እተን ብደላቲ ዝ “ኣዋይ” ብዩ፡ እተን ደላዩት ሓደ ደማ “ኣትን እንታይ ደኣ ኳንኸ” ክብሉ ሓተተኣን። ደላዩም “ደኣንዮ” ብዩ። እንተኹን ነቲ እየም እውን ካብ ሰብ ዝሆነኡ ዘረባ ግዳ ምህን ሓደ ዝልምና ሰባቲ “ደኣንዮ”

ክሳሉ ደልዩን ደላዩም “ኣዋይ” ብዩ። ደላዩት ሓደ ደማ “ኣትን እንታይ ኢኸን” ኣሉ ሓተተኣን። እው እተን ሰባቲ “ኣይትግራ ደኣንዮር እታ ጌል እሰኣ ንምር ጠላ”

እው እተን ሓደ ክልምና ዝመዳኣ ሰባቲ “ኣዋይ” ብዩ። ካብቲ ዝሓደ ደማ ሓደ ደማ ደላዩም ክኮል ሃርን ሰላምን ኮዩ። ግዳ “ኣይትግራ” ተባሂለን ሃረ። ሓደ ዝሰመና ሰባቲ፡ ዝኮን ምስ ኣተዋ ካልኣ ሓደ ዝልምና ሰባቲ መዳኣን። እንተኹን እየም እውን ኮሞን “ኣዋይ” እናብሉ ሓደ ዝሆነን ሰባቲ እየም እውን ምስ ለመንን ዘንደዳሉ ሓደ “ኣዋይ” ይብሉ ሃረ። እተን ሓደ ክልምና ዝመዳኣ ሰባቲ እውን “ኣትን ደኣን ዲኸን” “ደኣንዮ”

“ኣይደላንኸን” “ኣዋይ ኣይትግራ ደኣንዮር እሰኣ እሰኣ እንደያ ጠላ”

እታ ካልኣይቲ ሓደ እንክልምን ሰባቲ እውን ኮሞን ክልተ ዝቐደም ኣገሳቲ “ኣዋይ” ብዩ። ኮሞ እናብሉት እታ ብ “ኣይትግራ ዝተገረት ሃር ምንጋራ ብኣይትግራ ቀላቲ፡ እንተኹን እቲ “ኣዋይ” ክኮል ዝሰራ ወራ ብኣይትግራ እናተገረ ናብሉ ክነጥር ዘይሰራ ግን ኮኣ “ኣይትግራ ደኣንዮር” እናብሉት ንቐዳመይቲ ለማት ሓደ ዝሰራ ሰባቲ ብኣሰራ። ናብ ወፍት ሓብቲ እና (ሓትና) ዝሰራ ሰባቲ፡ ሓትና ዝጠሰት ጌል ንወፍት ነቲ ወራ ዝመዳኣን ሰባቲ “ኣትን ሰባቲ ወይ ብህሊት ከና ወይ ደማ ብህሊት ኣምጽኦ” ክነብል ኣጠፈተኣን። እተን መዋጽኦ ዝከሰና

ሰባቲ “ኣንቲ ክሳብ ሓተተይ” “ኣትን ሰባቲ እዚ ዘረባ ሓትኣ ወፍት እንደያ ወይ ብህሊት ከና ወይ ብህሊት ኣምጽኦ” ብሰራ። እው እተን ሰባቲ ተግባብ ግዳ ኣለወን “ኣንቲ ሓተተይ ለመደ እየም እንታይ እየ መዳኣ” “ለመደ ደኣ ሓተተይ” “እዞምምምም እየም ደይ ሓተተይ ሓተተይ ደኣ ዋተፍተፍ እየም ደላዩ። ተባህለን ዘይተባህለን ዝኮሰቲ ደይዘኩሰቲ እየም ደላዩ። ኮሞ ኣላ። ሓተተይ ሓተተይ ስ. ኮሞኡዮ ዝከሰቲ።” “ኣይ እምነኣር ሕመም ኣሰኸኸን እዩ” “እው እው ሕመም ኣሰኸኸን” “ከላ ምሕረት የውርደልኸን” ተባሂለን ተፈላላይ ይብሉወን።

ክላሉ ኣፋዊ ያታ መምህር ኣማክኣል
ዝረከበሰብ
ገጅላ ባህል ዘገ ግንብ

የወጪ ክፍል

ናጽነት ደስበለ -ሓባን ገብረአምላክ- ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርድ ጸዕዳ ክርስትያን

መባሪያቱ ኪዳነ ሓገስ ምክል ተራራ ሰም ኪዳነ ሓገስ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ክሰቲ ሰይጉደ ዘመይ መምህሮ ተኸሰ ልሊምን በርህ ክፍሉ ናይ ሓዳር ክሲ ቀብሮኻ ሰብሎ፡ ብኣል ወይ ብኢጋዊ ወከል 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፡ እንተዘይቀረቡ፡ ጉዳዩን ኣብ ዘሰላሰሉ ክረኣ ምዃኑ ክፍልጥ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ዓዲ ንዕዳድ

ለተሰላሰሉ ተኸሰላኸት ምክል ተራራ ዩርዳኸስ ተኸሰላኸት ሃይለ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 32/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡ ቅድሚት ግርማይ ተኸሰላኸት ምክል ተራራ ብህረት ግርማይ ተኸሰላኸት ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ኣቶ ዝረመሳቱ ዝረመሰሱ ስም ኣይይ ሂወት ዝረዘዘ ብረ ገርገሰ ምክል ተራራ ሂወት ዝረዘዘ ዓንደገሮሽ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ወ/ሮ ብርክቲ ዝረይ ጋይም ብሉይ ቤተይ መሳቱን ወልደሚካል ሰበሃረ፡ ገይ ናይ መጽሐፍ መሰላይ ይተሓላወሉ፡ 6 ደቅ ደማ ወረሰቲ ምዃኖም ደረጋገጹም ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ እምባደርሆ

ኣቶ ጎይትኣም ኣላም ወከል ሚካል ተኸሰላኸት ምክል ተራራ 12/11/2024 ኣቶ ተኸሰላኸት ተኸሰ ሕደሚካል ዝብረ ወሓቡ ክጸድቀሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 38/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ድባርዋ

ጠባሙ መሉኳታ ወንጀል ምክል ተራራ የናታን መሉ ወንጀል ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 37/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ መንደፊራ

ሮዳስ ፍቅረ ኣብርሃ ምክል ተራራ ዩርዳኸስ ፍቅረ ኣብርሃ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 37/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ሳልክ ዓብደልቃድር ሰይጉደ ምክል ተራራ/ብርሃ ዝረመሰቱ ዝረ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 37/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ዓዲ ንኋላ

ፍረወይኒ በርህ ክፍል ምክል ተራራ ፍረወይኒ በርህ ክፍል ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/6/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ሚርን ኣብርሃም ሰብሃቲ ምክል ተራራ ሂሳል ኣብርሃም ሰብሃቲ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/6/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ሚርን ሰሎሙን ተኸሰ ምክል ተራራ ሂርሞን ሰሎሙን ተኸሰ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/6/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ክሰቲ ወ/ሮ ሶዳ ኣርኣዮ ዝረመሰሱ ተኸሰ ተወልደ ኪዳነ ዝረዘዘ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀብሮኻ ሰብሎ፡ ብኣል ወይ ብኢጋዊ ወከል 31/6/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፡ እንተዘይቀረቡ፡ ጉዳዩን ኣብ ዘሰላሰሉ ክረኣ ምዃኑ ክፍልጥ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ደቀምሓረ

ልዋም በላ ተኸሰላኸት ምክል ተራራ ቤተይ ሞን ሃይለ ተኸሰላኸት ሰበሃረ፡ ገይ ናይ መጽሐፍ መሰላይ ይተሓላወሉ፡ 8 ደቅ ደማ ወረሰቲ ምዃኖም ደረጋገጹም ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/6/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ዓረዝ

ኣቶ ተወልደ ሰይም ርኢሞን ስም ኣይይ ኢትዮጵያ ዝረመሰሱ መሲ ምክል ተራራ ኣብ ጸጋይ ተኸሰላኸት ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 33/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ወ/ሮ ምንዶ ኪዳነ መሳቱ ዓዳይ ትርጉም ሓገስ ዝረይ ሰበሃረ፡ ኣን ምስ 4 ኢትዮጵያ ወረሰቲ ምዃኖም ደረጋገጹም ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 32/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ኣብርሃ ጸዋ ኣርኣዮ ኣይይ ሃሰ ዝረመሰሱ ሰበሃረ፡ ኣን ምስ 2 ኢትዮጵያ ወረሰቲ ምዃኖም ደረጋገጹም ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 36/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ሰንዓፊ

ለተሃይማኖት ሚካል ኣብርሃ ምክል ተራራ ሰምሓር ሚካል ኣብርሃ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡

31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ጊንዓዕ ጸዋና ግርማይ ተኸሰላኸት ምክል ተራራ መቀረት ግርማይ ተኸሰላኸት ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 36/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ዒላበርዕድ

ኢብራሃም መሓመድ ምክል ተራራ ኢብራሃም መሓመድ ሰይጉደ ሕመድ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 36/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ከረን

ኣቶ ክፍለ ተኸሰላኸት ተጽዋራት ወ/ሮ ሳላም ዝረዘዘ ተኸሰላኸት ናይ ሓዳር ክሲ ማእል ዝበረ ሰብላዊ ክርክር ቀብሮኻ ሰብሎ፡ ብኣል ወይ ብኢጋዊ ወከል 31/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፡ እንተዘይቀረቡ፡ ጉዳዩን ኣብ ዘሰላሰሉ ክረኣ ምዃኑ ክፍልጥ፡

ኣቶ ተኸሰላኸት መሃሾ ተኸሰላኸት ዓዳይ ምልኣተ ዘርኣይ ዝረዘዘ ብህረት 15/5/2024 ነቲ ኣብ ከተማ ከረን ከበ. 05 ዝርከበ ቀዋሚ ንብረት ብመወከሲ ቁጽሪ 308018 ዝተመዘገበ መሃሪ ዝ ብመልክዕ ህዱብ ዝጸድቀሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ኣቶ ፍሳሪ ማእል ናሕቲ ወደና ኣሰርም ፍሳሪ ማእል ሰበሃረ፡ ኣን ምስ ወላዲቱ ወ/ሮ መርሃይት ባይሩ ሃኪን ወረሰቲ ምዃኖም ደረጋገጹም ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ሓጋዝ

ሸውዓት ዐቅሳሳሲ ሓሰን ምክል ተራራ ሸውዓት ዐቅሳሳሲ ሓሰን ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 32/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ሸዕብ

ዓብዱ ማሕመድ ኣሸመደ ምክል ተራራ ዓብደላጢፍ ማሕመድ ዐመር ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 38/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ኣቕርደት

ሕጋዊ ወከል ሕማድ እሞንፍ ኣብ መሃን እድረሰ ሓምድሕጅን ሳላም ሕምቶ ኣሕመድን ዝበረ ናይ ዝ ክራይ ናይ ቤት ሰላ፡ ነብ 2018 ክሰበ እዞ ሕጂ ክራይ ከይዘሰና ዝሉ

ጸዋ ዝተኸሰሱ ብልቸኣሉ ዝወጹ፡ ኣመልካቲ ዝኾንኩ ናይዚ ተጽዋራ ኣይ ነበ ክራይ ኣይ ነበ ዝሄዘ ዘሰና ትሓል ጸዋ ኣብ ከምዘሉ ሰበሃረ፡ ሰበሃረ፡ ብገዢ ሓዳስ ኣርትራ ደጃዎልና ስለ ዝቡ ብኣል ወይ ብኢጋዊ ወከል 31/7/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፡

የኣል ተኸሰ ኣሰመሸ ምክል ተራራ የኣል ተኸሰብርሃን ኣሰመሸ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 34/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡ መርሃም ሳልክ ዓብደላ ምክል ተራራ ዓወደዮ ሳልክ ዓብደላ ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 31/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

ኣምና ከል ምክል ተራራ ኣምና ኢብራሃም ቤት ተባሉ ይተረጎማሉ ስለ ዝቡ ዝቃወም እንተሉ፡ 35/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፡

1ይ ቤት-ፍርድ ባረንቱ



ሓበሬታ

ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ

ኩሉ መዳያዊ ሓቅታት ኤች.ኣይ.ቪ / ኤይድስ ንምፍላጥ ናብ ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ ኣገልግሎት ምኽሪ ብቴለፎን ደውሉ ።

ሰዓታት ስራሕ ካብ ሰኑይ ከሳብ ዓርቢ ንግሆ ካብ 8:00 – 12:00 ቅ.ቀትሪ ምሽት ድማ ካብ 2:00 – 6:00 ድ.ቀትሪ ብቁ.ስልኪ 110179 ደውሉ።

ቁ.ሳ.ፖስጣ 5537: E-mail: bidhonational@gmail.com

ስቅታ ንዓኢ ስለዝኾነ ብዛዕባ ኤች.ኣይ.ቪ ብግልጺ ንዘራረብ !!!

ሓዳስ መጽሓፍ

ጸጋይ ተኸሰላኸት

(ኢ.ንጂነር)

ተልእኾ

ንእሾኽ ብእሾኽ

ኣብ ቤት መጻሕፍቲ

መረብ፡ ባር በረኽት
ሰቲት፡ ባቢሎን ስኳር
ኣምባሳደር፡ ፒያሳ ሚኪኤል
ጋላሪ፡ ሆቴል ንያላ

ምልክት

ናጽነት ደስባ -ሓብን ገብረአምላክ- ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርድ ዞን ማእከል አስመራ

አልጋሽ ገብረመስቀል ሃይሉ ሓፍተይ ወደኋ ገብረመስቀል ሃይሉ ስለጠየረጸ፡ እነ ምስ 1-ሐወይ ወረሰ፡ ምዃን ደረጋጃልና ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን17/4/26 ኣብ ቤፍ ገይ መጋዢያ ይቅረቡ።

ወ/ሮ አልሳ የሰፍ ገብረአብ ኣባይ የሰፍ ጆጂ ገብርኤ 10/12/2021 21/12/2021 ዝደረሰሉ ሰዋ ይጽደቅሉ ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን15/4/26 ኣብ ቤፍ ቁ47 ይቅረቡ።

ሰይዶት ተሰፋይ መሀደር፡ ኣደይ ትብሉጽ ጸጋይ ገብረሃውት ስለጠየረጸ፡ እነ ምስ ኣኣብተይ ወረሰ፡ ምዃን ደረጋጃልና ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን16/4/26 ኣብ ቤፍ 6ይ መጋዢያ ዕዳጋ እኽሊ ይቅረቡ።

1ይ ቤት-ፍርድ ቶፕሞብያ

ክሲት ወ/ሮ ሮዛ ሰባተኛኣብ ገላጠ፡ ተኸሲ ኣቶ ሓሰን ገረኣኣል ገርጽ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀረብጻካ ሰባ፡ ብኣኣ ወይ ብኡጋዊ ወከል ን30/3/26 ኣብ ቤፍ ቅረቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ጉዳይኳ ኣብ ዘሰኸሉ ክረኣ ምዃኑ ክፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርድ ሞልቂ

ወ/ሮ ወርሐ ገብረሃውት ሃይለማርያም ኣሳና ገብረሃውት ሃይለማርያም ትርፉን ኣዳና ተበርህ ገብረማርያም ምራጭን ስለጠየረጸ፡ እነ ምስ 6 ኣኣብተይ ወረሰ፡ ናይ ምቹ ዘይተረፈጠ ዝኣኣብ ይኹን ዘይኣኣብ ሃብ፡ ምዃን ደረጋጃልና ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን9/4/26 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

1ይ ቤት-ፍርድ ተሰነይ

ኣሳመረት ዑቅጥግርም ግድ ብዓል ቤተይ ማኅኡል ኒጋሲ ገብረማርያም ስለጠየረጸ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳሌ ይተሓወሰይ 3 ደቅና ደማ ወረሰ፡ ምዃን ደረጋጃልና ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን13/4/26 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

1ይ ቤት-ፍርድ ዓሰብ

ግርማይ ደሲታ ሓሰኤ ስም ኣደይ እባሪት ገብራይ ተሰፋ ምል ተሪፉ ኣብርሃኑ ገብራይ ተሰፋ ተሃሊ ይተሓረመላይ ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን4/4/26 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

መኅረ እዩብ ገብረመድህን ምል ተሪፉ መኅረ ተሰፋ ማኅኡል ገብረመድህን ተሃሊ ይተሓረመላይ ስለ ዝሰሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን30/3/26 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ብሽም ርእሞ ተማርም ግርጊስ ዝተመዘነብ ብቁፍዋን ASL00043582 ዝኾኑ ኣብ ዞን ማእከል ን/ዞን ዕዳጋ ሓሙስ ጎደና ደማ ቁገ 84 ዝርከበ ናይ ሱ ጽዊፍ ጸጉሪ ርእሲ ትሓላይ ንወ/ሮ ሰላማዊት ግንደም ቤፍ፡ ኣድራሻ ዞን ማእከል ን/ዞን ኣብወል ጎደና 132-1 ቁገ 26 ኣብ ሰላት 12/10/2025 ክሰበ ሰላት 13/10/2027 ኣኒርሞ ስለ ዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝሰሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ዝወጸሉ ሰላት ኣብ ወሽጢ ሰላት መጻል፡ ስልጣን ግለሰብ ቤት ፍርድ ተቃውሞኡ የቅርቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ዝቃወም ኣኣል ከምዘለ ተቐጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወሳል ሕጋዊ ምዘገብ ከምዘፍጽሙ ክፍልጥ።

ርእሞ ተማርም ግርጊስ
ሕጋዊ ወከል ብርክት ኣፈወርቂ ገብረዘቢ

ብሽም ገድ ገብረልኣል ካሕሳይ ዝተመዘነብ ብቁፍዋን ASL00027662 ዝኾኑ ኣብ ዞን ማእከል ን/ዞን ጋላ ክፍሊ ዓዲ ጸዕድ ቁገ - ዝርከበ ናይ ቤት መዘን መሳተፊ ሆቴልን ትሓላይ ንኣቶ ቴድርስ መሓረ ጸጋይን ስለመን ናኣዊ ተግዘኑ ኣድራሻ ዞን ማእከል ን/ዞን ጋላ ክፍሊ ዓዲ ጸዕድ ቁገ - ኣብ ሰላት 01/01/2026 ክሰበ ሰላት 31/12/2027 ኣኒርሞ ስለ ዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝሰሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ዝወጸሉ ሰላት ኣብ ወሽጢ ሰላት መጻል፡ ስልጣን ግለሰብ ቤት ፍርድ ተቃውሞኡ የቅርቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ዝቃወም ኣኣል ከምዘለ ተቐጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወሳል ሕጋዊ ምዘገብ ከምዘፍጽሙ ክፍልጥ።

ገድ ገብረልኣል ካሕሳይ

ብሽም ንሞ ዓብደላ ሰሌማን ዝተመዘነብ ብቁፍዋን ASL00040166 ዝኾኑ ኣብ ዞን ማእከል ን/ዞን ማከተማ ጎደና ተሰይሪ ቁገ 03 ዝርከበ ናይ ምክራይ ሽሊን ቡክን መሳተፊ ኮሎኒያን ትሓላይ ንወ/ሮ ትርሓሰ ናኣዊ ጸዕድ ኣድራሻ ዞን ማእከል ን/ዞን ተራሾሎ ጎደና 186-1 ቁገ 19 ኣብ ሰላት 01/01/2026 ክሰበ ሰላት 31/12/2027 ኣኒርሞ ስለ ዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝሰሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ዝወጸሉ ሰላት ኣብ ወሽጢ ሰላት መጻል፡ ስልጣን ግለሰብ ቤት ፍርድ ተቃውሞኡ የቅርቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ዝቃወም ኣኣል ከምዘለ ተቐጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወሳል ሕጋዊ ምዘገብ ከምዘፍጽሙ ክፍልጥ።

ንሞ ዓብደላ ሰሌማን

ብሽም ነጻር መሓመድዚን ሰይድ ዝፍለጥ ህንጹ ኣብ ንዞ ኣኸርያ ቁምነገር ወረቐት 109524-104757-110729 ዚፕ 167 ፕሉት 47፣ ፓርላል 3Z ASD00009391 ASP00007932 ስፍሓት መሬት 225 ትርብዒት ማዕረ ዝርከበ ዘይኣኣብን ንብረት (ዞ) ብሰደጊ ዘዋረሰ ስለ ዝኾነ ምስ ስም ከመሓላፍ ስለ ዝደለና፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ኣብ ወሽጢ ሓደ ወርሐ ኣብ ዝሞልከቶ ቤት ፍርድ ናይ መኣዲ ትጽዘዝ ወይ ናይ መወጻኢ ውሳኔ (ይግባይ ተሃሊሉ እንተኾይ) ሓዘ ናብ ቤት ጽሕፈት ናታሪን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዲትርን ይቅረቡ፡ ዝቃወም እንዘይቀረብኩ ግን ኣርጅናል ሰይድ ኣቅሪቡ ጉዳይ ክፍጽም ምዃን ንሕብር።

1.ወ/ሮ ንጽህ፡ ኢሳቕ
2.ኣቶ ርእሞ ተኸሊ
3.ኣቶ ተኸሰተ ሃብተማርያም

ኣነ ባሌሽ ተሰፋሰሌ ናይዝ፡ ኣብ ዞን ማእከል ምምን/ዞን ዝተገዳ ፕሉት 54 ቁጋርሰሎ/ዞን ASP00044987 ፓርላል H ክብ ዚፕተድ 1A198 ጉደና ደንጉሎ ቁጻሪ ዞ 38 ዝርከበ ጠቐላ ስፍሓት 250 ት/ሜ 8 ቀንዲ ክፍልታት 4 ሓገዝ፡ ክፍልታት ዘጠቓሉ ኣብ ሚሰኹሪ መሬትን ማደን ኣኣብን ቤጽ ካዲትር ብቁጻሪ ምዘገብ ንብረት 1፡004066 ብሰላት 28/08/2009 ተመዝጊቡ ዋንቱ ዝተረጋገ ዘይኣኣብን ንብረት ዞ ብደሓት ክፍላተኹዳን ይሕድጉ ሕድሩ ናብ ወረከፍን ክልተ ተተኪሩ ወረከ፡ ክፍ/ ተኸኣ ተሰፋሰሌን ብወርሲ ስም ዋንቱ ምኣሕልፍ ክፍገብር ስለ ዝደለና፡ ዝቃወም እንተሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ጋዜጣ ኣብ ዝወጸሉ ጀሚሩ ኣብ ወሽጢ ሓደ ወርሐ፡ ኣብ ዝሞልከቶ ቤት ፍርድ መኣዲ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ናታሪን ቤጽ ካዲትርን የቅርቡ።

ኣቶ ሞሰ ገብረገሰ

ብሽም ሞሓል ተወልደ ኣባይ (ወከል) ዝተመዘነብ ብቁፍዋን ASL00043679 ዝኾኑ ኣብ ዞን ማእከል ን/ዞን ማከተማ ጎደና 173-18 ቁገ 71 ዝርከበ ናይ ቤት መሳተፊ ትሓላይ ንኣቶ ሃብቶም ፍቓዱ ማህደራ ኣድራሻ ዞን ማእከል ን/ዞን ገጅረት ጎደና - ቁገ - ኣብ ሰላት 15/11/2025 ክሰበ ሰላት 31/12/2027 ኣኒርሞ ስለ ዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝሰሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ዝወጸሉ ሰላት ኣብ ወሽጢ ሰላት መጻል፡ ስልጣን ግለሰብ ቤት ፍርድ ተቃውሞኡ የቅርቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ዝቃወም ኣኣል ከምዘለ ተቐጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወሳል ሕጋዊ ምዘገብ ከምዘፍጽሙ ክፍልጥ።

ሞሓል ተወልደ ኣባይ (ወከል)

ብሽም ኣባ ሳንሰ ሓዚብማ ዝተመዘነብ ብቁፍዋን ASL00034572 ዝኾኑ ኣብ ዞን ማእከል ን/ዞን ማከተማ ጎደና ሰሌዳ ቁገ 49 ዝርከበ ናይ መመርሕን መሳተፊን ፍርናሽ ትሓላይ ንኣቶ ኢብራሃም ኒግሻ ኢብራሃም ኣድራሻ ዞን ማእከል ን/ዞን ገጅረት ጎደና 751-1 ቁገ - ኣብ ሰላት 01/04/2026 ክሰበ ሰላት 31/03/2028 ኣኒርሞ ስለ ዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝሰሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ዝወጸሉ ሰላት ኣብ ወሽጢ ሰላት መጻል፡ ስልጣን ግለሰብ ቤት ፍርድ ተቃውሞኡ የቅርቡ፡ እንዘይቀረቡ፡ ዝቃወም ኣኣል ከምዘለ ተቐጺሩ እቲ ናይ ክራይ ወሳል ሕጋዊ ምዘገብ ከምዘፍጽሙ ክፍልጥ።

ኣባ ሳንሰ ሓዚብማ
ሕጋዊ ወከል ኣባይ ሰራሕ ሰራጅ ዓብደላ ኣሕመድን

Notice

Notice is hereby given to the public that **ADAY PLC** in its extra ordinary meeting held on 13/11/2025 resolved that:

- out of the 04 shares of the late Capt. Girmay Tekle Haile par value of 7,400 (seven thousand four hundred) Nakfa, 03 shares shall be transferred jointly to his wife and his heirs Mrs. Hadas Welday Gebru, Biniam Girmay Tekle and Senait Girmay Tekle.
- out of the 03 shares of the late S/Lieut. Abdela Mohammed Hamid par value of 7,400 Nakfa, 02 shares shall be transferred jointly to his heirs Amira Abdela Mohammed, Mohammednur Abdela Mohammed and Muna Abdela Mohammed.
- out of the 04 shares of the late Capt. Eyasu Habtemariam Tekle par value of 7,400 Nakfa, 03 shares shall be transferred jointly to his wife and his heir Mrs. Freweyni Beyene Tesfazgi and Shewit Eyasu Habtemariam.

ADAY PLC.

ግልጽ ግልጽ

ሃብተሚካኤል ዕቅድባህላሴ

ፍልልይ ሕልምታት ብደረጃ ዕድመን ፍልጠትን

“ሕልምታትና አብ ኢሳይያስ ገዢ ሓሳብ” ብሚሉ እያም ክኣሉታት ገዢ፡፡ ዋላ እቲ ገዢቲ ባሕርይ ኣሳብቲ ሓሳብ ብሕልሚ ኣበሉዮ ገዢ፡፡ ሕልምታትና ገሊጾም ክበብሩ እንክሰው፡ እየም ገዢ፡፡ ከኣ ሕልሚ ኣበሉዮ እየም፡፡ ብዘይብሉ እቲ ሕልሚ ኣብ ዘይጸላጥ ቦታን ዘይተፈልጠ ሰብን ዘጠቓለሉ ምስ ዝኸውን ሕልሚ ኣሕጋሚ እዩ፡፡ ማን ገበር መሃርሕ ብምዃኑ ሸሽ ኣልፍ ንኡልፍ፡፡ ሕልምታት ብደረጃ ዕድሙ ፍልጠት፡፡ ማህ ወዘተ ገዢ፡፡ እየም፡፡ መድረኻት ዕድሙ ገሊጾም፡፡ ቁልዕነት መንገድ (ከተን፡፡ እርጋን) እናበለ ነሙ ገዢ፡፡ መድረኻት ሕልምታትናውን ደረጃታቲ ገዢ፡፡ እዩ፡፡ ኣብ እየን ቁልዕነት ገዢ፡፡ ሕልምታት እቲ ኣብ ክብርኻ ትርጉም ክትግብር ትወሓድን እዩ፡፡ ብዘሕ ካብኡ ወጺኦ ምስኡ ሳክቲ እንተ ዘይካይኑ ብዘሕ እርጋን መገዳ፡፡ ዕድሙ እናወሰነክ ንቅሓት ኢሳይያስ



ከኣ ብኣሉ መጠን እናተፈልወ ኣብ ዝኸደሉ እየን ሕልምታትካ ብዘበከከ እናወሰነክን ብዘይካይኑ እናተሰወጠክንዮም ገመጽኡ፡፡ ኣብ ዕድሙ ጉብዝና ገርኡ ሕልምታት ከኣ ፍቕሪ እዩ፡፡ ኣብዚ ደረጃዚ ብዘበ ፍቕሪ ፍጹም ኣይካላጥኩን ገዢ ሰብ ክተብኡ እንተ ዘይደልዩ ረሳዕይ ኣልክ እውን ገዢ፡፡ ኣይደልዩን እቲ ምታይ ንሕልምታትካ ዓብሊሉ ሰፊሕ ቦታ ገዢ፡፡ ፍቕርን ምፍቃርን እዩ፡፡ እትኣልሞ ምስ ጋህዲ ከተሂሂ ሓገሽ ትበል፡፡ ንመጽኢ ኣብ

ሎሚ ኳንታትኣልሞ ገዢ ከተቃምታ፡፡ ክትከብሩ እናተመላለስ ይህመጽኩም ኣብ ጥቓኻ እንተረኽቡዮ ሃው ትበሉ፡፡ ብላይቲ ትኣልሞ መሬት ምስ ወገከ ክትግብር ትበሉ፡፡ ግና ሃር ሕልሚ ገሊጹ ገና ከይተበከከ ደፊኡ፡፡ ተሰኡ ምቕራጽኩም ቦታ የበሉ፡፡ ዕድሙ ገሊጾም ሕልምታትካ ምንግብር ዘውሰድ ሰጥምቲ ጸሐፊን ፍልጠትን ተዘራክብኩም ተሰኡ ዘይምቕራጽን እንተ ተኣብዮም ግድን እዩ ክሰማር፡፡ ኣብ መርከብ እርጋን እርጋኻ ምስ ተገብር ግኡ ሞት ዝቐረበክ ከይኑ ሰለ ዝሰመዘኩ ከሉ ሕልሚ ምን፡፡ ዘገኛኩ እናተገኘዮ ገመጽኡ፡፡ ሃረ ሕልምታትካ ክገናኝኻ ገበኹ፡፡ ናብ ቀደም ገዢ ሕልምታትካ ምልሰ ኣልክ ብምቐር ገዢ፡፡ ክትከብሩ ክትከብሩ ሕልምታትካ ፈሳሽ፡፡ ሕልምታትካ ኣለልዮም እየ ከተግብርኩም ሎሚ ተበከኩ፡፡

ናብ ውድቀት ዘቃልዕ ቃላት

ልህ ከምቲ ሰብኣይ ካብ ብላይቲ ቤቲ ዝደልዩ ኣቃልጦን ክገኝኦ ሰብኣውን ካብ ብላይቲ ቤታ ልዕል ኣቃልጦ ክመሃሮ ትበሉ፡፡ ኣቃልጦ ምስ ዘይወገ ግን ዝተገኘኩ ከይኑ ደሰመ፡፡

ሓዲ ሰብኣይ ሰብኣይ ብዘበ ጽዮን ጥራይ ክትሃረብ እንተ ጀመራ ኣብ ሓዲ ዝፈሰሰ ከይኑዮ ዝምሉ፡፡ እዚ ድሙ ከሉ ሰብኣይ ከምልኡ ኣህዲ ኣሉ ሰብኣይ እዩ፡፡ ብዘበ ዝኸነ ሃር ተሰኡ እንተፍረደ ወይ እንተዘይተሓገሱ ሰብኣይ ከም ውድቀትዮ ዝቐጽር፡፡ ናይ ሰብኣይ ዘይምሕሰስ ነቲ ዝምልዩ ፍርሒዮ ዘርጋዩ - ቤታ! ጸሑውን ንፋሶ ኣይካላጥኩም ማለትዩ፡፡ ገሊ ደቂ ኣጽኢኦ ሰብኣይ ክኸብ ክንደይ ተከታትን ማህ ክንደይ ፍቕሪ ከም ዘይልዮምን ዘይከተወሰን ንደቀንውን ኣብኩ ዘይካላጥኩም ኣለዩ፡፡ ሓዲ



ወዲ ኣብኡ ንመላኹ ኣይኡ ብዘመገ መገዲ ከምልኡ ምስ ዝወዘኩ ንፍቕሪ ኣይም ቤሒ ከምድና ኣብ ከምሃርተሉ ማህ ጸሑውን ብደሊኡ ንመጽዮድቲ ሰብኣይ ከምልኡዮ ዝደረገ፡፡ ብዘይብሉ ደሊታ ዋላ እንተ ዘይኣማልኡ ክኸብር ዝኸኸል ብቐዓት ከም ዘለዎ ብምሓማን ዝኸኸል ከሉ ብምቐር፡፡

ክፍሓርን ክድኻቕን ከም ዝኸኸል ደፊልዮዩ፡፡ ንሰብ ኣይወሳኸነዮ ምኽንያቲ ፍጹም ከም ዘይካላጥኩም ሰብኣይ ከሉ ማህ ዝኸኸል ከም ዝፍትን እቲ ዝኸብር ዘበሉ ጸብቕ ከም ዝኸነውን ደፊልዮዩ፡፡ ንጌጋታቲ ደቕሪታ ክትከብር ደማ ትበሉ ኣለዎ፡፡ ሰለ ዝኸነ ከኣ ከሉ ሓዲን እትፍቕሩ ብላይቲ ቤት ተደልዩ፡፡ ክሰራወጥ ሰብኣይ ከም ዝፍጽም ደፊልዮዩ፡፡ እታ ብላይቲ ቤቲ ንጌጋታቲ ክትኣድገሉ ከትፍቕሩ ክትገደን ኣለዎ፡፡ እቲ ምታይሲ ዝምድናታትካ ዝኸውን ጸብቕ ናይ መምርሒ ልምምድ ወይ ሰልጠና እንተ ዘይገልጹ ክትወጥሩ ኣይትፍቕሩን ኢኹ፡፡ ሰብኣይ ቤት ዝፍቕሩ ዝርሓ ሰራቲ፡፡ ሰብኣይ ክትምህሩ እንክሉ ዘይተኣዳ ሰብኣይ እዩ ዝምሉ፡፡ እዚ ምስ ዝኸኸል ፍቕሪዎ ከምድናታዮም ክገሩ ክቐጽል ኣሕጋሚ እዩ፡፡

መጠኑ ዝሓለፈ ምጥርጣር

መጠኑ ዝሓለፈ ምጥርጣርን ፍርሕን ፓራኖያ (paranoia) ተባሂሉዮ ዝብሉ፡፡ ሰብኣይ ከይተሰራ ወይ ብዘብላይ እንታይ ይበሉ ኣልክ ምስኡን ገበርኡ እንተኾነ መጠኑ ምስ ዝተልፍ ግን ናብ ሕምምዮ ዝምዕብል፡፡ ብከትሞና ስራኢምድ ደማ እዚ ዓይነት ሕምም ‘ፓራኖያ’ ተባሂሉ ይፍለጥ፡፡ ግዳያት ናይዚ ሕምም ዝኾኑ ሰብኣይ ኣልክ ሰብኣይ ክኸኸል፡፡ ክጥቀሙልና ክኸድኡና ከታልላናን ክቐትሉናን ዝኸኸል መጠኑ ዝሓለፈ ጥርጣርን ፍርሕን ኣለዎም፡፡ ኣልክ ከኣ ኣለም ይገድኡም ከም ዘለውኡ እንተተሰማምን ንሓሳም ዘርገድ ብቐሪ መርሕ ከም ዘይብሉም እየም ክኣሉታት ገዢ፡፡ ሰብኣይ ፓራኖያ ፍለጣት እዩ እንተዘይካላጥኩም ብዘተፈላለዩ ሰብኣይ ናይ ዝተፈላለዩ ጉድለታት ክኸውን ከም ዝኸኸል እየም ክኣሉታት ገዢ፡፡



ኣብ ገሊጾም ዘርገዩ ግዳያት፡፡ ጽዮን ጥራይ ኣሕጋሚ፡፡ ንምዝይ ኣልክ ልዕል ኣልክን ሓሸሸን ምውሳድ፡፡ ኣልክን ገሊ ካብኹም ሰብኣይታት ፓራኖያ እየም፡፡ ከምዚ ዓይነት ጽዮን ዘለዎም ሰብኣይ ንዝጸምም ጌጋ ተለፍኦት ክኸሙ ኣይደልዩን እየም፡፡ ኣምሳሌ፡፡ ፕራኖያት ሰብኣይ ክወቕሱ ወይ ከልገሱ ይጽህ፡፡ ኣልክ ሰብኣይ ምስ ዝኸኸልም ደማ ኣገደም ይቐጥዑ፡፡ ንገሊጾም ርኢዮታትን ንገሊጾም ፍጹምታትን ምስ ክወገኹም ብምትኣብላ ተደጽኦን ምስመራውን ትርጉማት ክከሰም ይፍትኡ፡፡ ሰብኣይ ተበዳሪኦ ገዢም ዝኸኸል ኣብ ተቂ ዘይተመርሐን ብኣሕጋሪም ዝቐርጸምን ቐምታ ብምሓዝ ገዢኡ ዓመታት ይገዳዝ፡፡ ሽሕኡ በዚ ሕምም ዝኸኸል ሰብኣይ ኣብ ስራተም ዕውታትን ብሉጻትን ክኹ ዝኸኸል እንተኾነ ኣብ ውልቃዊ ህይወት ግን ብሃኪ እዚ ሕምም ኣገደም ይፍቐዮም፡፡ ብዘወሰኸ ግዳያት ናይዚ ሕምም ብዘቐርጸም ዘይገበር ፍርሕን ጥርጣርን ምስ ሰብኣይ ዝኸኸልም ርኢብ ርኢቶቲ ዝኣለወዩ፡፡ በዚ ምኽንያት ከምድናታት ኣብ

ምፍጥር ኣገደም ይፍቐዩ፡፡ ብሓሸ እዚ ዝኸኸል ምልክታት ዘርጾ ዓይነት ሰብኣይ ሕምም ፓራኖያ ከም ዘለዎም ይፍለጥ፡፡

- ሰብኣይ ይገደኡሉይ ክቐትሉኦውን ይደልዩዮም ዝኸኸል መጠኑ ዝሓለፈ ዘይምኽሉይ ጥርጣራታት ምስ ዝኸኸልዎም፡፡
- ሰብኣይ ከጥቅዕኡ ይፍቕሉዮም ካብ ዝኸኸል ተሳብ ዝኾነ ዓይነት ውልቃዊ ሓሸራታም ካብ ምሃብ ምሓር ይቐጥቡ ወይ ጌጋ ሓሸራታ ክበብ ምስ ዝመርጽ፡፡
- ምሓር ቐም ናይ ምሓዝ ዝኸኸልታት ምስ ዝኸኸልዎም፡፡
- ንቐለል ወይ ተራ ፍጹምታት፡፡ ዝተሓለሸ ምስመራዊ ትርጉማት ብምፍጥር ምስ ዝኸኸል ርኢም ምስ ዘተኣሰርዎ፡፡
- ኣብ መጽምድቶም ኣብኡ ስድራብዮም ወይ መርሕቶም ብፍጹም እምነት ዝኸኸል ምስ ዘተኣሰር፡፡ ከምዚ ዓይነት ሕምም ዘለዎም ዓርክ መሓዝ ወይ መርሕቶ ምስ ዝኸኸልዎ፡፡ ብዘርጾም ተግባራትን ብዘከረብዎም ቃላትን ንመጽዮምን ብቐጥቶ ንምልላምን እንተኾነ ግና ጥርጣራታት ብምዕይ ንሕምም ሰለ ዘኸኸል እዚ ክኸርዱሉም ይምር፡፡

ሕቶ ዝተመሳቐለ ቃላት

- መም ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)
- | ንትኹል | ንጋድም |
|--------------------------|------------------------------------|
| 1. ከተማ ዞባ ጋሽ ባርካ | 1. መእከቢ ማይ |
| 2. ኣብ ካልኣይ ተርታ ዝርከብ ፊደል | 3. ኣርማ ኤርትራ ዝኾነት እንሰላ |
| 3. መንግስተ ሰማይ | 5. ማይ እንረኽብሉ መስመር |
| 4. ካናል | 8. መትከል፡ ኣረኣኢያ |
| 5. ንመዕለሊ እንቐልዎ | 9. ብሃንደበት ፍግም በሉ፡ ፈጠቕ በለ |
| 6. ዝለል | 10. ጽሑፍ ንውሽጥኻ ምድጋም |
| 7. ቤት መስተ | 12. ሰለስተ ብጣልያን |
| 9. ካብ ፍቲዋት እንሰላ ዘቤት | 13. ትሑት ቃና ዝፈጥር እተጠቓለለ ናይ ነሃስ ጥራምባ |
| 11. ኣብ ብኣጸዋው-ግ ከተማ | 15. ኣብ ጸብሕን ጥጥቕን ዝኣቲ ጠቓሚ ዓይነት ጥሪ |
| 14. ከፈተ፡ ጋህ ኣበለ | 19. ኣስታት ሰላሳ መዓልቲ ዝኸውን እየም |
| 16. ካብ ቐርብት ዝወጽእ ረሳሕ ፈሳሲ | 20. መግሃርያ |
| 17. ዓቢ ዘይነት | 22. ክንዲ ጤል ትኣክል እትብላዕ ጤል በረኻ |
| 18. ብኢድ ወይ ማሸን ኣቐሑ ንስራሕ | 23. ዝበዝሐ ናይ ሰምዒት ህዋሰና ዝርከብሉ ኣካል |
| 19. ትንቦ፡ ክትሃርም ምፍታን | 24. ብርሃን ዝህበና ብሰብ ዝተሰርሐ |
| 21. መባእስቲ ጀሪ | 25. ደሴ ባህ |
| 22. ኣሰር፡ በሰላ | 26. ሓዘ ከደ፡ ተማልኦ |
| 23. በኣስ | 27. መልሲ ዝደለ |
| 25. ደስታ፡ ባህታ | 28. _____ ነይርካ ናብ ዕወር (ምሳሌ) |
| 27. ኣብ ግዜ ጸም ዝብላዕ መግቢ | 29. ንጌል ደብሊ፡ ንወዲ _____ |
| 30. ጉሕጉሕ፡ ብጅሩግ | 31. ካብ ዝኸኸሉ ተመልሰ |
| 31. ጽሑፋዊ ድርሰት | 32. ራጋ፡ መስርዕ |
| 33. ዜና፡ ሓበሬታ | 33. ድልዩት፡ ባህጊ፡ ሃረርታ |
| 36. ዕንብረ፡ ጽልግልግታ | 34. ትኣይቲ፡ ትንፍሶ |
| 37. ብጽሒት፡ እጃም፡ ናትካ | 35. ካብ ብሄረ ኤርትራ |
| | 37. ህግር፡ ውርሒ፡ ርስይ |
| | 38. መብሰሊ መግቢ |
| | 39. ንኣድጊ ክንሰጉግ ከለና እንብሎ |
| | 40. ዙሪት፡ ጉዕዞ ናይ ዝኾነ ድኹን ሃር |
| | 41. ብድድ |

1		2		3	4		5	6	7
		8				9			
10	11			12					
13			14		15	16		17	18
		19					20	21	
	22				23		24		
25			26			27			
28					29	30		31	
32			33			34			
	35	36			37			38	
39				40			41		

ጥቕስታት መዛነይ

- “ኣብ ዓለም ሃብታም ዝኾነ ከይኑ ክሰመዝ እንተደለኻ ነም ብገዢ ክትዕድም ዘይትፍል ዘለዉኻ ሃረት ብገዢ ተምሃሩ” - **ኣወሻራ ለደሰ**
- “ጸሐፊ ጋህዲ ንኸደውን ዝምዘና እንከ ሃር ናይ ሎሚ ምጥርጣር እዩ” - **ፍራንሲን ዲ ሩብሊት**
- “በይደ ክኸብር ዝኸኸል ሃር ክህሉ እንተኾነ ውሑድ ጥራይዩ ብተባር ክገድ እንኸኸል ሃር ግን ገደብውን የበሉ፡፡” - **ሄሰት ኮረ**
- “ጸሐይ ክኸብር እንክሉ ብዘሕ ሞራልዮ ዝሰመዘ” - **ኣልን በሰረ**
- “ሃሰቲ ዝሰራ ብዘሕ ይኸርፍ ዓርክ ዝሰራ ዝይዳ ይኸርፍ እቲ ትበሉ ዝሰራ ሰብ ግና ንኸሉ ይሰራ፡፡” - **ሚካኤል ደ ሰርጥክስ**
- “ኣብ ህይወት ከምቲ እትኣምና ኢኻ ትኸውን” - **ኣፕራ ዊጽሪይ**
- “ሎሚ እንከር ምርጫታት ነቲ ገዢ እንተኣልዎ ዘሰና መጽኢ ደፊሮ” - **ካርል ተታርዋል**

አጽዋር - ምርቻን መርገምን ደቂ-ሰብ

እየቤል ጽገሃንስ

(4ይ ክፋል)

አብ ዋቃ ናይ ሎሚ ባቕዳድ - ዓራቅ እዩ። እዋኑ ክራማት 401 ቅልክ ኮይኑ፡ ነብ ባቢሎን ኣሲታት 70 ከለሚተር ርሒቹ ኣብ ዝርከበ ቦታ ክልተ ሓይልታት ንወግኡ ተዳለዉ። እዚ ወግኡዚ ኣብ መሃን ክልተ ኣሕዋን፡ ደቂ ንጉስ ዳርዮስ-II (ዳርዮስ ልማዊ) ዝተሓለ ኮይኑ ወርሻ ዝፋን ንግሲት ዘገብሩ ነይሩ። ዝፋን ንግሲት 1ይ ፋርሳዊ እምበራሮርያ ዝተረከበ 'ኣርታህርሰ ልማዊ' 40,000 ዓሕድ ኣክተተ። እቲ ነብ ዓቢ ሓዉ ንግሲት ክምጥል ዝቐለ 'ልኡል ሲናሰ' እኹል ዓቕሚ ዘለዎ ሰራዊት ሰብዚኦሎ ኣሲታት 10,000 ሓዳሳት ግሪኻውያን ተዋጋኑ። ኣብ ጎድኑ ተሰለፎም ክምገኡ ዓሰዱ። ኣደሳዬ ዝበል ቅድመ ምድላዋት ተጻፊ ደማ ክልተኦም ወፍት ኣብ ጸጋማይ ገምገም ናብ ኢፍራጠስ ፊት ንፊት ተፋጠጠ።

ናይ ዘሮ ሰዓት ኣብ ምእኻሉ ንጉስ ኣርታህርሰ ነፍም ኣብ ፊቱ ዝቐመተ ተዓሲም ዝመጽኡ ሓዳሳት ግሪኻውያን ወተሃደራት ሞገዱ ሰፍኡ። ሞላኳ ብዘሒ ሰራዊት እንተነበሩ፡ ንእሽተይ ሓዉ - ልኡል ሲናሰ ዝዓለም ግሪኻውያን ወተሃደራት ከበድ ሓደጋ ከወርዳሉ ከም ዝኸኣሉ ብኣጋ ተገዝዩ፡ ሓደ ሓሳብ ደማ ብልጭ በሉ። ወንድቡ ዝዓለፍ ወተሃደራቱ ናብ ቅድሚት ሰከቡ ነፍም ግሪኻውያን ብምሳይ ክሰሉም ወሰኑ። ናይ ዘሮ ሰዓት ኣኸሉ ደማ ግጥም ብመሃሪ ፈለመ። ወግኡ ክጅምርን ፋርሳውያን ወንጨፍቲ ብቐጽነት ወንድቡን እናወርዱ ኣይሂ ኣኣማን ናብ ሸንክ ግሪኻውያን ከበዝቡን ሓደ ኮኸ።

ግሪኻውያን ኣብ ፈለማ ዝወረደም ሓደጋ ዝጸወር ኣይነበረን። ከምቲ ዝወጡዎ ብቐመገራታቶም ከዋሕዱ ንዝገዙም መጥቃዕቲ ወንድቡ ቅልጠፍ ምላሽ ምሃብ ደማ ኣገዳሰቲ ጎሊሑ ተራእዮም። ኣሲታት 200 ዝበድሑ ምክራት ወንጨፍቲ ኣገዳሰም ንሎም ዓረ መጥቃዕቲ ወንድቡ ጀመሩ። ወንድቡ ብወንድቡ ግጥም ሓዳሳት ናይቶም ግሪኻውያን ወንድቡ ዳርጋ ልጽፎ ናይቶም ፋርሳውያን ደወርወር ብምጥራፍ ፋርሳውያን ባሕሎም ብዘጀመሩ መጥቃዕቲ ወንድቡ ኣብ ጸጋም ወደቁ። ብርሓይ ደማ ሚዝን ሓይሊ ተለዋወጠ። ፋርሳውያን ሕንፍቲኦቻን ክኣትዎም ብምጅማራ ግሪኻውያን ዝዚ ቅልጠፍ ምልወዋዋ ሚዝን ሓይሊዚ ኣሳተውዓሎም ብቐመገራታቶም ሃጀመ-ምዎ።

ግጥም ነብ ቁጽጽር ወጸኢ ፋርሳውያን ኮይኑ ጸጋማይ ክንፎ ሰራዊቶም ተደምሳሰ። በቲ ካልኣ

ሸንክ ዝበዱ ፋርሳውያን ወተሃደራት ንጉስ ኣርታህርሰ ወን ጉዳይ ክበላሸ ብምጅማራ ዳርጋ ክበታተኑ በሉ። ሓዳሳት ግሪኻውያን ተዋጋኑ። ዝተወሃደም ሸቶ ወቐም ዓወቶም ክጽንቡ እናጀመሩ እንከለዉ ግን ትራጃዲያዊ ብዘኾነ ኣጋጣሚ ዋና ናይቲ ዘይደዎ ዝበዱ ግጥም ዝኾነ ኣሸቃሊኦም 'ልኡል ሲናሰ' ዓወቲ ከሰተማቐረ ተወርዖራ ብዘመጽኑ ጭማሪ ኣፍልቡ ተሃሪሙ ወደቁ። ልኡል ሲናሰ ሞይቲ ማለት ግሪኻውያን ኣብቲ ግጥም ዘርእዩ ወተሃደራዊ ብቐዓት ብዓደ ረቢሑ ማለት'ዩ። ዋላውን ዓወት እንተተገናጸፉ ድሕሪ ሞቲ መሃያኦም ዝኸፍል ሰብዚኦሎ ንወደባም ከንቲ ዝኸበሩ'ዩ። ግሪኻውያን በቲ ዝተገናጸፉ ዓወት ክገሕጡዎ ዝበሉ ሸንጎይ ነብ ኣፈራት ኣፎም ክኮሩ ረጸዱ። ዕድል ኣይገበሩን ልኡል ሲናሰ ነብ ሞት ኣይደላኸን። እንተ ነብቲ ግጥም ግን ኣገዳሲ ቁምገር ቀሲጥም ወጸ። እቲ ብዙሕ ግምት ዝህበዎ ዘይነበሩ ወንድቡ ከም ሶዋቂ ወሂ ምዃን ኣረጋገዱ። ሶዋቂ ተራ ሰዓት ተባሂሉ ክበሪ ዘይርከበ ዝበረ ወንድቡ ኣገዳሰቲ ኣመሳኪሩ ክበሪ ክርከበ ብቐዕ።



ታሪኽ ወንድቡ ከም ሶዋቂ ሰራቲ ሃይሕ'ዩ። ዋናታዊ ዋናታ ዳዊትን ጎልዮድን ጭብጥ ኣብቲ ናይዚ'ዩ። ቅዱሳን መጻሕፍቲ ከም ዝኸተርኩሞ እቲ ብዕድመን ኣሳዊ መጠንን ንኣሰ ዳዊት ነቲ ብዝነበሩ ዘይመጠነሱ ጎልዮድ ብኣንቲ ውቃዕ ወንድቡ ናብ መሬት ሰጠሑዎ። ሳላ ወንድቡ ዳዊት ዓቕሙ ኣረቢሑ ተኣምር ፈጸመ። ድኹንምግር ወንድቡ ከላ ግዜ ትሑት ግምት ምስ ተዋህቦ'ዩ። ከም መሳርያ ጸላት ደኣምግር ከም ሶዋቂ ጀጋኑ ዝኣሰሩ የለን። እዚ እናኾነ ግን ኣብ ግጥም ዝህዞ ኣገልግሎት ድንቲ'ዩ። ምስጠር ናይዚ መሳርሒዚ ኣብቲ ንወዳሰብ ዝህዞ መካኒቲ ብልጫ እዩ። ኣድ ወዲ ሰብ ውሱን ቁመት እዩ ዘለዎ። ዝኾነ ሃገር ሰንደፍ ወይ ወርድሩ

ከረኻኸሉ ዝኸኣል ርክቀት ደኑት'ዩ። ዝኸውሐ ርክቀት ንምብጻሕ እምበኣር ዝኸውሐ መወርወሪ የድሊ። ወንድቡ ከም መለቀቢታ ኣድ ኮይኑ ዘገልግል ኣይሊ ሃይሕ ክወርወራ ዘኸኣል ቀለል ግን ደማ ብሉጽ ምህዞ እዩ።

ዕድመ ምህዞ ወንድቡ ኣማኢት ኣሸሓት ዓመታት ኮይኑ ነብ ሕብረተሰብ ናብ ሕብረተሰብ እናተወራረሰ ደፍ ኮይዱ ወይ ሕብረተሰቡ ብዘበዝሩዎ ከበታት ዘምበልዎ ሶዋቂ'ዩ ዝፍለጥ የለን። እዚ ሶዋቂዚ ትሑት ግምት ዝወሃዞ ብምዃን ዘይቲ ካልኣት ዋናታውያን ኣጽዋር ብዝነበሩ ተዓቂቡ ክቐመጥ ኣይተዓይለን። እቲ ክሳብ ሕጂ ተረኽቡ ዘሉ ዝጠንተዎ ወንድቡ ኣብ ናይ ሎሚ ፔሩ ዝተረኸበ ኮይኑ ቅድሚ 4500 ዓመታት ኣብ ኣገልግሎት ዝበረ እዩ። እቲ ተወርዖሪ ኣኣማን ናይ ወንድቡ ግን ብዘጸዋኑ ኣብ ዝተፈለሰ ቦታታት ብተመራመርቲ ሰጥኑቲ ተረኽቡ'ዩ። መዝከራት ኣብ ናብ ዝተመርጸ ከብሰ ቅርጺ ዘለዎ ኣኣማን ክኸውን እንከሉ ምስ ግዜ ኣብ ዘህ ግሪኻውያን ሮማውያንን ሊድ ዝበል ዓይነት ሓጺን ብምጥገኻ ጠይቲ ናይ ወንድቡ ክምህሩ ተኻኢሉ'ዩ። ሊድ

ሓደ ነብዮም ብተዋሃዱ ቀልጠፎም ዝመኩ ዓይነት ብረታት ኮይኑ ኣምኪኽቡ ደላይነ ቅርጺ ክትሰርሑ ዝከኣልን ፈክሰን እዩ። እዚ ብሊድ ዝሰራሕ ጠይቲ ወንድቡ ፍኹሰቲ ሃይሕ ርክቀት ክወርወር ነብ ዘኸኣሉዎ ረጅሒታት ሓደ ኮይኑ እናፋጸዩ መታን ክኸይድ ኣብ ማእከሉ ክፋሉ ነኻል ከም ዝህልዎ እናተገብረ እዩ ዝሰራሕ ዝበረ። እቲ ደምጺ ስኳ ኣኣምርኣዊ ነውጺ ንምፍግር ዝዓለመ'ዩ። ብተወሳኺ እዚ ብሊድ ዝሰራሕ ጠይቲ መርኪ እናተገብረሉ ወን ደዓሉ ነይሩ'ዩ።

ወንድቡ ኣብ ከላ ከርናዓት ናይ ዓለምና ዝወተር እዩ ነይሩ። ድኹንምግር ኣብ ዓለም እየም ብሉጻት ወንጨፍቲ ተባሂሉ ዝጽመሉም ህዝቢ ኣብ ሰጻፍ ኣብ ምሕዳዊ ክፋል ማእከሉ ባሕሪ ኣብ ዝርከብ ደሴታት 'ባሕሪ' ዝርከቡ ኮይኖም ብወንድቡ ዝፍኦም ግን'ዩ። ደታ ምወጫፍ ኣብዚ ሕብረተሰብዚ ዓሚቕ ሰር እዩ ዘለዎ። ኣደታት ንደቀን ቅጫ ክህብ እንተኾይንን ፈለማ ነታ ሕብረቲ ብወንድቡ ገደርም ክዘርመዋ ደኣዝዮም፡ ዕላማኡ ዝወቐዕ ቀልዓ ቁርሱ ደውላብ ዕላማኡ ዘይሃረመ ደማ ቁርሱ ድኽላ ከምዝበረ ብሕራሑ ይዘነዩ። በዚ ኣገደብዚ ዝዓለፍ ቀልዑ ኣብ ግዜ ወግኡ ዝተመርጸ ዓላማ ፈልዮም



ኣራኣስ ጸላኡም ከንትዑን ኣሳጽምዮም ክሰብሩን ድኽላ ብምግርም፡ እዚ መሳርሒዚ ዝመልኦ ንፋዕ ዋና እንተረኽቡ ብሉጽ ሶዋቂ ምዃን ዘጸዋርቅ እዩ። ወንድቡ ክሰራሕ ቀለል ብምዃን ኣብ ኣድ ተራ ሰብ ክጸንክ ንበር'ዩ። ኣብ ታሪኽ ብተደጋጋሚ ከም ዝተራእየ ደማ ብዕጥቅን ዓይነታዊ ሰራዊትን ንዝተጸቐጡ ወፍት መዋጽኦ ዝፈጠረ ብዓል ውሳኔ ብዙሓት ኣህዞቡ። ወጽኦ ክምክቲ ነብ ባዶ ንዝተሓሰሉ ኣደማ፡ መሳርሒ ኮይኑ ዘገልገል ወንድቡ ድሕሩ ወን ንኻልኣ ምህዞ ባብ ከፊቱ'ዩ። ሰዓት ነብ ምህዞ ወንድቡ ብምብጋስ 'ትረብሽ' ተባሂሉ ዝጸዋዕ መንገዱ መሳል ዓርማሽዊ ወንድቡ ክምህቲ ክኣሉም እዮም።

ዋናታውያን ከተማታት ንድሕነታዊ ምክንያታት ተባሂሉ ብዓይነቲ መናድቅ ድኽላ ነበሩ። መኣተዊ ዝኸውን ዓቢ ማጽታት'ውን ነበሩ። ዝኾነ ሰግኣት ኣብ ዝህልዉ እዋን ደማ ማጽታትን ረገጠን ድሕነቱን የረጋገጹ ነበሩ። እንተኾነ እዚ ወን ምስ ግዜ ብደህ ክዝገሙ ተራእዩ። ሰዓት ንወራር ኣብ ዝተሰሉ ነቲ ሃይሕ መናድቅ ናይታ ዝወርዋ ከተማ ዘለሉም መታን ክኣትዉ፡ ናብቲ መናድቅ ዘይደዎ ግዜ ኣሰላ መሳል ተነቓሳቓሲ ግንቢ ክምልኡ ጀመሩ። ድኹንምግር ዘለልካ ኣብ ምኡታው ብቐለሉ ዓላማ ስለትኸውን እዚ ጥበብዚ ኣደማ፡ ኣይነበረን። ኣብ ዝተወሰነ ርክቀት ብምዃን ደብዳቤ ምክድ ደማ ካልኣይ ዘይበሉ ኣማራጺ ኮይኑ ተረኽቦ፡ ትረብሽ ዝዚ ዝተጠቐሰ ዕላማዚ ዘገልግል ኮይኑ ከብ 30 ሚትር ዝበድሕ ቁመት ሰብዚኦም ዓቢይቲ ደናኑላ ብዘይ ጸጋም ንሃይሕ ርክቀት ክወርወር ድኽላል። ነብ 12 ክፍለ ዘመን ጀመሩ ደማ እዚ መሳርሒዚ ዝወተር እናኾነ ኮይኑ።

ትረብሽ ብቐለሉ ነብን ናብን ዝዝገዝ መሳርሒ ብዘይምጥራ እቲ ተፈታኒሑ ዝመጸ ክፋላቲ ኣብ ቦታ መጥቃዕቲ እዩ ዝጥጠም ነይሩ። እዚ ስኳኣምርኣዊ ጽቕጢ ንምፍግር'ውን ድኽላ ነይሩ እዩ። “ቅድሚ ደብዳቤ ምጅማራ ኣድኩም ሃቡ” ዝበል ንጹር መልእኽቲ ንምትሕልላፍ የገልግል ነበሩ። ኣብ ከብ ዝኣተወ ዕላማ ኣዱ እንተዘይሂሉ ከኣ ግዳይ ናይዚ ከበድ መሳርሒዚ ድኸውን ነበሩ።

ትረብሽ ደናኑላ ጥራይ እትወርወርሉ ሶዋቂ ኣይነበረን። ክጽኡ ዝኸይድ ሓድጽ ኣገልግሎት'ውን ይህብ ነይሩ እዩ። ቀመማውን ስኳይነታውን ቅዱ ኩናት ንምክድ ድኽላ ስትራተጂያዊ ኣገዳሰቲ ነበሩ። ኣደማሸቡ ናይዚ ሶዋቂዚ ዝተመሰረተ ፍጻመታት ብዙሕ ኮይኑ። ኣብ መዋከብቲ ታሪኽ ባርባርዎም ኣሲቀቁ ተባሂሉ ዝጥቀስ

ኩናት ክፋህ ቀንዲ ኣብቲ ናይዚ ኮይኑ ይገዘር። ብ1346 ሞንጎሊያውያን ወተሃደራት ኣብ ክሪሚያ ንኦርክስ ዝበረት ብመንደቅ ዝተሰለጉ ከተማ ክፋህ ኣብ ከብ ኣኣተወዎ። ነብ መጥቃዕቲ ናይቶም ወረርሽኢ ንምክልኻል ብቐጽነት ማጽታት ናይታ ከተማ ተዓጽወ። ክህህ ዘይብል ዓቢይቲ ማጽታት ናይታ ከተማ ክሰራሕ ዘይከኣሉ ሞንጎሊያውያ ሓደ ኣሰብኣዊ ግን ደማ ንኹኦም ብዝዋገኡ ክወቐዕ ዝኸኣል ሓሳብ ኣንቀላ። እዚ ሓሳብ ነታ ተዓጽዖ ዝበረት ከተማ ብተላየሪ ሕማም ዝተለኸፈ ራሳታት ገደርካ ምድብዳብ ነበሩ። ዚኦም ግጥም ደማ ትረብሽ ኣብ ፊት እታ ከተማ ተተኸሉ ብተላየሪ ቀታሊ ሕማም ዝተለኸፈ ራሳታት ናብታ ከተማ ተወርወሩ። እቲ ኣብ ውሽጢ ታ ከተማ ተሓብኦ ዕድሉ ዝጸን ዝበረ ህዝቢ ሓደው ኣዱ ክህብ ሓደው በቲ ሰዓት ክከልቅ ተፈርዶ። ሞንጎሊያውያን ዚኦም ሶዋቂዚ ተጠቐማም ዕላማኦም ከምቲ ዝተለምዎ ክወቐዕ ክኣሉ። ነታ ከተማ ኣብ ቁጽጽርም ኣኣተወዎ። ዋላኳ እዚ ተዋሕዶ ባርባርዊ እንተነበሩ ትረብሽ ከም ሶዋቂ ወሂ ተራ ከም ዝጸወት ዘመሰከረ እዩ ነይሩ። ዓቢ ኣብቲ ኮይኑ ደማ ኣብ መዋከብቲ ታሪኽ ሰራዊ ይርከብ።

ድቕጽል . . .

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
1200	ሃገራዊ መዝሙር
1205	መኣዘን ለላ
1230	ዘና (ትግርኛ)
1250	ዘና ስፕሪት
1255	መደብ ኣገዢ
1330	ዘና (ዓረብ)
1340	ለሰ ስፕሪት
1510	ዶክመንታሪ
1555	ዳህሰ ሕትመት
1620	ሰሙናዊ ስፕሪት
1700	ዘና (ትግርኛ)
1715	ዘዋሪት ነግራ
1730	ዘና (ዓረብ)
1745	ዶክሙንት ኣብ ስነ-ድዮ (ደማ)
1830	ጉዳይ ኣብ ዘተ
1915	ሃሎ ቁልዑ
2000	ዘና (ትግርኛ)
2015	መደብ ሃረር
2100	ዘና (ትግርኛ)
2125	እንዳ ዝዋገም
2200	ዘና (ዓረብ)
2210	ድራማ
2230	ዘና (እምላክ)





መስ 7/እግዚአብሔር

ቀይሕ ባሕርን ኢንሹራንስን ዋንጫ ዓቲረን

ኢርሳፍል - ለሽርኩሳን 11:00 ድቀ

ማርታ ክብሮም

Kapur Printing Services